

**QÜSL
DƏSTƏMAZ
NAMAZ**

BBK 29.1

Məsləhətçi:

Elşad MAHMUDOV
İlahiyyat elmləri namizədi

Dini Redaktor:

Prof. Abdullah KAHRAMAN

Editor, Bədii və texniki redaktor:

Halil ÖZTÜRK

Nəşriyyatın direktoru:

Zahid MƏMMƏDRZAYEV

Dil Redaktoru:

Siracəddin Hacı
Filologiya elmləri namizədi

Qüsl, Dəstəmaz, Namaz. Qismət. Bakı. 2006. 88 səh. (şəkili)

Qüsl, dəstəmaz və namaz isə bu maddi və mənəvi təmizliyin ən böyük nümunəsi və simvoludur. Biz inanırıq ki, bu kitab dinini öyrənməyə çalışan və namaz qılmağa başlayan dindarlar üçün çox böyük bir töhfədir.

0403000000
M-085-39-2006

© “Qismət”, 2006

QÜSL ♦ DƏSTƏMAZ ♦ NAMAZ

BAKI-QİSMƏT-2006

Bu nəşrin işıq üzü görməsinə səbəb olan
gözəl insana səmimi təşəkkürümüzü bildiririk.
Allah ondan razı olsun.

Bu kitab nəşr edilərkən,
Məhmət DOĞRU tərəfindən hazırlanan və
Türkiyə "Damla Yayınevi"nin nəşr etdiyi
"ABDƏST-QÜSUL-NAMAZ"
kitabından istifadə edilmişdir.
Allah onlardan razı olsun.

BİSMİLLƏHİR-RAHMƏNİR-RAHİM

Müqəddəs dinimiz olan İslamda maddi və mənəvi təmizliyə çox böyük əhəmiyyət verilir. Hətta təmizlik imanın yarısı olaraq qiymətləndirilir. Qüsl, dəstəmaz və namaz isə bu maddi və mənəvi təmizliyin ən böyük nümunəsi və simvoludur. Qüsl və dəstəmaz ümumiyyətlə islamda bütün ibadətlərin girişi və açarıdır desək yanılmırıq. Namaz isə İslamın əmr etdiyi ən böyük və əhəmiyyətli ibadətlərdən biridir. Bir çox faydası və hikməti olmaqla yanaşı namaz əvvəla insana, uca və böyük olan Allahın razılığını qazandıran, insanı yaradıcısı olan Allaha yaxınlaşdıran və möminin meracı olan bir duadır. Bundan başqa namaz -İslam dininin beş əsasından biri, Peyğəmbərlərin yolu, Mələklərin sevgisinə nail edən bir ibadətdir. Eyni zamanda namaz-imanın işarəsi, duanın qəbuluna vasitə, rizqə bərəkət gətirən, insan vücuduna rahatlıq verən saleh bir əməldir. Namaz həmçinin-düşmənlər üzərinə bir silah olan, şeytanı insandan uzaqlaşdıran, ölüm mələyi ilə namaz qılan arasında bir şəfaətçidir. Namaz qəbirdə işiq, Münkər və Nəkir mələklərinə cavab, qiyamətə qədər qəbirdə can yoldaşı, qiyamət günündə namaz qılanların üstündə bir kölgəlik, insanın başının tacı, bədəninin pal-tarı, önündə gedən nur, Rəblərinin hüzurunda möminlərin hüccəti, Sirat körpüsündən keçiş, cənnətin açarı və mərifət nurudur. Namaz daha necə çox hikmətləri olan Ərəb dilində adı "*salət (cəmi salavat)*" sözləri ilə ifadə edilən, təkbir ilə başlayıb müəyyən hərəkət və sözlərlə davam edərək salamlarla sona çatan,

Uca yaradan olan Allah Təalaya qarşı təsbiḥ, təzim, həmd və şükürün ifadəsidir. Və namaz, böyük İslam Peyğəmbəri Həzrəti Mühəmməd Sallallahu Əleyhi Və Səlləmin də dediyi kimi "*onun gözü'nün nurudur*".

Daha bilmədiyimiz çox böyük faydaları, savabları və hikmətləri olan namazı öyrənmək və öyrətmək üçün hazırlanan və möminlərimizə təqdim edilən bu kitabın işıq üzü görməsi çox sevindirici bir haldır. Müstəqilliyimizdən günümüzə qədər olan son bir neçə il ərzində din sahəsində baş vermiş müsbət dəyişikliklər, əhəlinin geniş kütlələrinin dinin mənəvi-etik dəyərlərinə uyğunlaşması, dini ədəbiyyatın yayılması, ixtisaslaşdırılmış tədris mərkəzlərinin açılması, yeni ibadət ocaqlarının tikilib köhnələrinin bərpa edilməsi, müqəddəs yerlərə ziyarətlərin təşkil olkəmizdə dindarlığın geniş vüsət aldığıni, getdikcə dindarların sayının artdığıni və dinə olan ehtiyacın genişləndiyini göstərir. Biz inanırıq ki, bu kitab dinini öyrənməyə çalışsan və namaz qılmağa başlayan dindarlar üçün çox böyük bir töhfədir. Ona görə də kitabın hazırlanmasında əməyi keçən və zəhmət çəkən hər kəsə təşəkkür edirik. Qoy bu kitabdən öyrəndiklərimiz parlaq bir nur kimi hər birimizin haqq yolunu daim işıqlandırsın və imanımızı kamilləşdirdsin. Qəlbimizin qapılarını hər cür pislik, yamanlıq, dünyanın nəfsani hərislik və xəbisliklərinin üzünə bağlasın. Qoy Allah dərğahında, ruhlar aləmində şərəfli, ləyaqətli yer tutmağımız üçün bizə yar olsun. Amin!

Elşad MAHMUDOV

Bakı Dövlət Universiteti İlahiyyat Fakültəsi
İlahiyyat elmləri namizədi

NAMAZIN BİZƏ FAYDALARI

Namazın bizə maddi-mənəvi bir çox faydaları var. Bu faydalardan bəziləri bunlardır.

1. Gündə beş vaxt namaz qılan bir insan, daima Allahı xatırlayar və özünü hər an Onun hüzurunda hiss edər. Bu isə, o insanın yaddaşında pis düşüncələrin yaranmasına imkan verməz.

Dünyada insana Allahı unutturacaq, onu qəflətə atacaq bir çox şey var. İnsan yaradılışı baxımından gecə-gündüz dünyəvi işlərlə məşğuldur. Bu məşğələ içində olan insana hər an Allahı xatırladacaq bir şeyin olması vacibdir. Belə bir şey olmasa, insan həm Allahı unudar, həm də qəlbində Allah qorxusuna yer verməz. Allahı unudanda isə, ancaq öz nəfsini, keyfini, mənfiyyətini düşünən eqoist bir insan halına gələr. Haqq, hüquq, ədalətə fikir verməz. İnsan bu hala gələndə, artıq ona nə qanun, nə də polis təsir edə bilər. Firsət düşəndə heç nəyə baxmayaraq, istədiklərini edər.

Bax bunun üçündür ki, Allah Təala insan oğlunun qəlbinə ona daima Allahı xatırladacaq bir gözətçi qoymuşdur. Bu gözətçi də namazdır.

Namaz insana mövlasını xatırladır. Ağıl, fikir, əl, ayaq, göz, qulaq, kimi bütün əzalarını günahlardan qoruyar. Başqasının malına, canına, ar və namusuna göz dikməz.

Namazın bu yönünə Qurani-Kərimdə belə işarə olunmuşdur: *“Namaz qıl. Ona görə ki, namaz insanı hər cür pis və çirkin işlərdən uzaq tutar”*.

Hədisi-şərifdə deyilir: *“Namaz dinin dirəyidir.”*

2. Namaz möminin gündəlik həyatını da qaydaya salar. Gündə beş dəfə, müəyyən olunmuş vaxtlarda Allahın hüzurunda olmaq zərurəti insanı müəyyən bir qayda və nizam içində yaşamağa sövq edər. İşlərini namaz vaxtlarının müəyyən etdiyi zaman dilimlərinə görə tənzimə məcbur edər.

3. Hər namaz sahibinə nəfsini mühakimə və nəzarət etmək xüsusiyyətini də qazandırır.

Tez-tez müdir və ya müfəttiş hüzuruna çağrılan bir məmur, işində necə diqqətli davranır, işlərini necə müntəzəm edirsə, bunun kimi gündə ən azı beş dəfə Allah Təalanın hüzuruna çıxan bir insan da, bütün işlərini xəta və səhvsiz edir.

4. Namaz qılan bir mömin, qəlbən rahat, ruhən qüvvətli, mənən güclüdür. O, həyatı boyunca vəzifəsini haqqıyla yerinə yetirmiş olmağın hüuru ilə yaşayır.

5. Allah Təalanın beş vaxt namazını qılan bir insanı, Cənnətinə qoyacağına dair vədi vardır. “*Cənnətin açarı namazdır*” hədisi-şərif də bu ilahi vədə uyğun söylənilib.

Bu ifadə namaz qılmayan kimsənin cənnətə girə bilməyəcəyi anlamına gəlmişdir. Allah istəyərsə, qulunun razı olduğu bir yaxşılığından və ya islami bir xidməti üçün, onun günah və bütün qüsurlarını, ibadət və borclarını əfv edib onu cənnətinə qoya bilər. Bu, təməmə Onun lütf və mərhəmətinə bağlıdır. Namaz ibadətini mənə və ruhuna uyğun şəkildə qüsursuz yerinə yetirənə isə Allah cənnətini vəd etmişdir.

6. Gündə beş vaxt namaz qılmaq eyni zamanda kiçik günahlar üçün də bir əvəzdir. Rəsuli-Əkrəm beş vaxt namazı vaxtında qılanı, gündə beş dəfə evinin önündən axan bir çaya girib yuyunana bənzədir.

7. Şərt və ədəbinə tam riayət edilərək qılınan beş vaxt namazın qiyamət günündə sahibi üçün bir nur, dəlil və sübut olacağı, onu qəbirdə qaranlıqlardan və əzabdan, hesabın çətinliklərindən qurtaracağı da hədisi-şəriflərin bəyanından bilinir.

8. Namazın dünya və axirət həyatı üçün ən mühim faydalarından biri də namaz qılan insanın bütün dünyəvi iş və çalışmalarının gözəl bir niyyətlə ibadət sayılmasıdır. Bu böyük qazancın isə tək bir şərti vardır. O da fərz olan namazlarını qılmaq, ciddi bir səbəb olmadan namazlarını qəza etməməkdir.

İnsanın dünyəvi çalışmalarının ibadət sayılmasının sirri, namazın insanlara faydalı olacaq xidmətlər göstərməyə ciddi bir zövq və həyəcan meydana gətirməsidir. Buna görə, insan qocalsa belə, ailəsinin məişəti üçün işləməlidir. “Artıq yaşlandı deyərək, bir kənara çəkilib sadəcə axirətim üçün çalışım”, deməməlidir.

NAMAZ

Allahın əmri, İslamın şərti, Möminin meracı,
Dinin dirəyi, Ruhun qidası, İmanın nurudur.

NAMAZ

Hər gün qılır (Beş vaxt namaz).

NAMAZ

Hər həftə qılır (Cümə namazı).

NAMAZ

İldə iki dəfə qılır (Bayram namazı).

NAMAZ

Tək qılır (Sünnət namazları).

NAMAZ

Camaatla qılır (fərz namazları tək də qılır).

NAMAZ

Ölülər üçün bir dəfə qılır (Cənazə namazı).

NAMAZ

Vacib olaraq qılır (Vitir və bayram namazları).

NAMAZ

İmanın əlaməti, vücudun sağlamlığıdır.

NAMAZ

Tərk edilməz, (Xəstə namazı).

Xəstədirsə, ayaqda durmaq imkanı yoxdursa,
oturaraq, ona da imkanı yoxdursa, uzanaraq,
uzanaraq da imkanı olmasa
baş hərəkətləri ilə qılır.

DİNİ HÖKMLƏR

Fərz: İslam dinində yerinə yetirilməsi açıq-aydın olaraq əmr edilən işlər haqqında hökmdür. Fərzi tərək etmək haramdır. Fərzə əməl edən savab, onu tərək edən isə günah qazanır.

Vacib: yerinə yetirilməsi əmr edilən əməllər haqqında hökmdür. Quranda bu hökmün dəlili fərz qəder açıq-aydın deyildir. Məsələn, bayram namazı qılmaq, fitrə vermək vacibdir.

Sünnet: Həzrəti Peyğəmbərin fərz və vacibdən əlavə etdiyi işlərdir. Məsələn, Peyğəmbər kimi dəstəmaz almaq, namaza Peyğəmbərin durduğu qaydada durmaq.

Məkrüh: Məkrüh, xoşa gəlməyən şey deməkdir. Məkrüh iki qismdir; -*Təhrimən məkrüh*, edilməsi istənilməyən, harama yaxın olan bir işdir. Axirətdə əzaba səbəb olur.

-*Tənzihən məkrüh*, edilməsi xoş görülməməklə bərabər, işləndiyi təqdirdə əzaba yol açmaz. Halala yaxın bir **kərahət**dir, ancaq tərək etmədə səvab vardır.

Müstəhəb: Həzrəti Peyğəmbərin bəzən edib, bəzən etmədiyi işlərlə bağlı hökmlərdir ki, bunların yerinə yetirilməsi savab qazandırır, yerinə yetirilməməsi isə qadağan olunmayıb. Məsələn nafilə (əlavə) namaz qılmaq, nafilə oruc tutmaq, nafilə sədəqə vermək.

Mübah: Dinə görə yerinə yetirilməsi əmr edilməyən və tərək edilməsi qadağan olunmayan işlərlə bağlı hökmlərdir. Yeyib-içmək, oturub-durmaq, yatmaq kimi.

Haram: Dinən görə yerinə yetirilməsi qəti qadağan olunan və tərək edilməsi qəti şəkildə əmr edilən işlər haqqında hökmlərdir. Yalan danışmaq, oğurluq etmək, qumar oynamaq, şərab içmək kimi. Haramı tərək edən savab, haram iş tutan isə günah qazanır.

Müfsid: Başlanmış bir ibadəti pozan şeylə bağlı hökmlərdir. Namaz və oruc əlaqədardır. Məsələn, namaz qılarkən danışmaq namazı, oruc ikən bir şey yemək orucu pozduğu üçün müfsid hökmündədir.

NAMAZ

Uca Rəbbimiz buyurmuş:
“Allah qatında din
İslamdır.”

Sevgili Peyğəmbərimiz
buyurmuşdur:
“Namaz dinin dirəyi,
“Möminin meracı
(Allah qatına ucalması)dır.”

NAMAZ

- ✓ **Namaz** insanı pisləklərdən, günahlardan qoruyur.
- ✓ **Namaz** bizi oxumağa, öyrənməyə çağırır, sağlam yaşamağımızı təmin edir.
- ✓ **Namaz** ətrafımızdakı insanlarla bizi yaxınlaşdırır, barışdırır, Allaha yönəldir, Allaha yaxınlaşdırır.
- ✓ **Namaz** dünya həyatında, axirət həyatında xoşbəxtliyimizdir. Xoşbəxt olmağı kim istəməz!
- ✓ O halda bütün dəqiqliyi ilə **Namazı** öyrənək, qılaq və xoşbəxt olaq.

NAMAZIN FƏRZLƏRİ

- ✓ **Fərz** Allahın qəti əmridir.
- ✓ Namazın fərzləri **on ikidir**.
- ✓ Bunlardan **altısı** namaza başlamadan yerinə yetirilən fərzlərdir. Bunlara **Namazın Şərtləri** deyilir.
- ✓ Namazın fərzlərindən **altısı** da namazın içində yerinə yetirilən fərzlərdir. Bunlara **Namazın Rükünləri** deyilir.
- ✓ Namazın fərzlərindən biri və ya bir neçəsi olmasa, namaz olmaz.
- ✓ İndi bunları sıra ilə görək:

(İtaətlə)
Məni xatırlayın ki,
Mən də sizi yada salım!
Mənə şükr edin,
Məni danmayın!
(əl-Bəqərə, 2/152)

NAMAZIN ŞƏRTLƏRİ

1. **Hədəstən** (Böyük təmizlik) **Təharət**: Gözlə görünməyən, Hədəs deyilən mənəvi pisləkdən dəstəmaz, qüsl (boy dəstəmazı) və təyəmmümlə təmizlənməkdir.
2. **Nəcəsətdən** (Kiçik təmizlik) **Təharət**: Bədənimizi, geyimimizi və namaz qılacağımız yerləri gözlə görünən maddi kirlərdən təmizləməkdir.
3. **Sətr-i övrət**: Ayıb yerlərini örtməkdir. Kişilərdə ayıb yerləri göbək ilə diz qapağı arasındadır. Namazda bu qismin örtülməsi fərzdır. Qadınlarda ayıb yerləri əl, üz və ayaqlardan başqa bütün vücudun örtülməsidir. Namaz qılınan yerdə başqa heç kim olmasa da qadınların bu şərti yerinə yetirmələri fərzdır.
4. **Qiblə**: Məkkə şəhərində yerləşən Kəbəyə tərəf namaz qılmaqdır.
5. **Vaxt**: Namazları vaxtında qılmaqdır.
Namaz vaxtlarını təqvimlərdə tapa bilərsiniz.
6. **Niyyət**: Hansı namazı qılacağını ürəkdən düşünməkdir.

“Yaxşı əməl heç də ibadət vaxtı üzünüzü
günçıxana və günbatana çevirməkdən ibarət deyildir.
Yaxşı əməl sahibi əslində Allaha, axirət gününə, mələklərə,
kitablara və peyğəmbərlərə inanan, Allah məhəbbəti yolunda
(və ya mal-dövləti çox sevməsinə baxmayaraq) malını
(kasıb) qohum-əqrabaya, yetimlərə, yoxsullara, pulu qurtarıb
yolda qalan müsafirə (səfər əsnasında pulu qurtarıb yolda qalan
yolçulara) və qulların azad olunmasına sərf edən, namaz qılıb zəkat
verən kimsələr, eləcə də əhd edəndə əhdinə sadıq olanlar, dar ayaqda,
çətinlikdə (ehtiyac, yaxud xəstəlik üz verdikdə) və cihad zamanı
(məşəqqətlərə) səbr edənlərdir. (İmanlarında, sözlərində və
əməllərində) doğru olanlardır. Müttəqi olanlar da onlardır!”
(*Bəqərə, 2/177*)

NAMAZIN RÜKÜNLƏRİ

- 1. Təkbir** (Başlama təkbiri):
Namaza "Allahu Əkbər" təkbiri ilə başlanır.
- 2. Qiyam:**
Namazda ayaq üstə durmaqdır.
- 3. Qiraət:**
Namazda Qurani-Kərimdən bir miqdar oxumaqdır.
- 4. Rükü:**
Namazda əllər dizlərə çatacaq şəkildə əyilmək və vücudu yerə paralel tutmaqdır. Qadınlar daha az əyilir.
- 5. Səcdə:**
Namazda burnu, alını, əlləri, dizləri və ayaqları yerə qoymaqdır.
- 6. Təşəhhüd** (Kade-i Axirə - Son Oturma): Namazın axırında
Təşəhhüd miqdarı (Əttəhüyatü oxuyacaq qədər) oturmaq.

İSLAMDA TƏMİZLİYƏ VERİLƏN ÖNƏM

Hədisi-şərifdə Peyğəmbərimiz: "*Namazın açarı təmizlik, başlanğıcı təkbi, sonu da salamdır.*" buyurur.

Təmizlik bəzi ibadətlərin başlıca şərti olduğu kimi, səhhət və sağlamlığın da vacib ünsürüdür. Bundan başqa ruzinin artmasına da səbəb olur.

Təmizliyi, sadəcə bədən təmizliyinə aid etmək səhv olar. Bədən təmizliyi qədər, hətta, ondan da çox artıq təmizliyi, niyyət dürüstlüyü, əxlaq gözəlliyi vacibdir. Niyyəti təmiz olmayanın ibadəti saf olmaz, Allah yanında qəbul olunmaz.

Buna görə müsəlmanda qəlb təmizliyi ilə bədən təmizliyi birləşməli, hər ikisinin də təmiz tutulması şərt ilə kamil bir müsəlman olmağın mümkünlüyü bilinməlidir.

"*İslam təmizlik təmali üzərində tikildi*", "*Təmizlik imanın yarısıdır.*" hədisi-şərifləriylə Hz. Məhəmməd bu iki məsələyə işarə etmişdir.

"*Allah, tövbə edənləri də, (maddi-mənəvi kirlərdən) təmizləyənləri də sevər...*" (Əl-Bəqərə, 2/222). "*Bu dəstəməz və təyəmmüm əmriylə Allah sizi çətinliyə salmaq istəməz, lakin O, sizi pak, tərtəmiş etmək və üzərinizdəki nemətini tamamlamaq istəyər ki, bəlkə şükr edəsiniz!*" (Əl-Maidə, 5/6)

Təmizliyin hikməti nədir?

Atomlardan günəşə, zərrələrdən ulduzlara qədər bütün varlıqlarda bu təmizlik qanununun hökm etdiyini görürük.

Qandakı hüceyrələr vücuda girən zərərli mikrob və maddələri yox edərək bu əmrə uyduğu kimi, hər zaman içimizə alıb verdiyimiz nəfəs də qanı təmizləyərək eyni qanuna tabe olduğunu göstərir. Göz qapaqları gözləri silər. Milçəklər qanadlarını süpürüb təmizləməklə o əmri eşitdikləri kimi, göy üzündəki bulud və hava da dinləyər. Hava yer üzünə qonan toz-torpaqdan ibarət zibilləri üfürərək təmizləyir. Bulud yaş bir süzgec kimi su səpər və toz-torpağı isladır. Sonra göy üzünü kirlətməmək üçün

zibillərini toplayıb nizam içində təmizləni b gedər. Göyün gözəl üzünü silinmiş süprülmüş parlaq tər-təmiz edər.

Cənabı haqq, kainata tətbiq etdiyi təmizlik əmrinə, yaradılmışın ən kamili olan insanı da həmsöhbət etmiş, onu maddi və mənəvi təmizliklə məsuliyyətli etmişdir. Bax, budur təmizlik həqiqəti. Qüddüs adı kimi İsm-i Əzəmdən sayılan bir ada istinad etdiyi üçündür ki, hədisi-şərifdə təmizlik imanının nurundan və kamalından sayılmışdır. Ayələrdə də maddi və mənəvi təmizliklər Allahın sevgisini və rızasını qazanmağa vasitə göstərilmişdir.

Təharət nədir?

“*Təharət*”, lüğətdə təmizlik, “*nəzafət*” mənalarında işlədilir. Dini mənası isə "nəcasət" deyilən maddi pislik və "hədəs" deyilən ibadətlərdə kirlilik hallarından təmizlənmək deməkdir.

Təharət (təmizlik) iki cür olur:

1.Nəcasətdən təharət 2.Hədəstən təharət

Nəcasətdən təmizlik: (Kiçik təmizlik)

Maddi olan kirə "nəcasət" deyilir. Təmiz olmayan, nəcasətli maddəyə isə nəcis adı verilir. Nəcasətdən təmizlik də bədən və ya libasda olan və nəcis sayılan maddələrdən təmizlikdir.

Hədəstən təmizlik: (Böyük təmizlik)

Hədəs bəzi ibadətlərin yerinə yetirilməsinə dini baxımdan mane olan bir çirklilik halıdır. Dəstəməzsizliq, cünüblük, aybaşı və nifas halı kimi... Hədəstən təmizlik isə qüsl və ya dəstəmaz almaqla təmizlənməkdir.

DƏSTƏMAZ NƏDİR?

Su ilə edilən, üzü, qolları, ayaqları yumaq və başı da məsh etməkdən ibarət olan xüsusi bir təmizlikdir.

Dəstəmazın maddi- mənəvi bir çox faydaları vardır. Dəstəmaz alan bir müsəlman təmizliyi ehtiyat halına gətirmiş olur ki, bu onu xəstəliyə səbəb olacaq hallardan qoruyur, mikroblardan təmizləyir. Dəstəmazın maddi faydası ilə birlikdə mənəvi faydaları da çoxdur.

Dəstəmaz eyni zamanda üzə nur, qəlbə fərəhlikdir. Kiçik günahların əfvinə bir vasitədir. Bu məsələni Rəsul-Əkrəm Əfəndimiz belə bildirmişdir:

“Kim əmr edildiyi şəkildə dəstəmaz alırsa, yenə əmr edildiyi şəkildə namaz qılırsa, bütün keçmiş kiçik günahları bağışlanar”.

Dəstəmaz möminin mənəvi silahıdır, onunla mömin özünü pis hiss və arzulardan qoruyar. Zehninə hücum edən vəsvəsə və mənfi fikirlərin təsirindən azad olur.

Dəstəmazlı olanlar çox zaman xəbis və şərli varlıqların şərrindən, günahlardan dəstəmazları hörmətinə qorunurlar. Bir Hədisi-Şərifdə dəstəmazlı ikən vəfat edənin şəhidlik mərtəbəsinə çıxmasının mümkün olacağı bəyan edilmişdir.

Dəstəmaz almağın savabı

Dəstəmaz namazın açarıdır. Namaz qılmaq üçün dəstəmaz almaq fərzdır. Dəstəmazın savabının çoxluğunu sevgili Peyğəmbərimizin Hədisi-Şəriflərini oxuyaraq öyrənək.

“Dəstəmaz üzə nur, qəlblərə fərəhlik verir”.

“Mömin bir qul dəstəmaz aldığı zaman, üzünü yuyarkən gözləri ilə baxıb işlədiyi günah və xətaları su ilə axıb gedər. Qollarını yuyarkən allərini uzadıb işlədiyi xətaları aldığı dəstəmaz suyu ilə axıb gedər. İki ayağını yuyarkən yeriyərək işlədiyi xətalar, günahlar aldığı dəstəmaz suyu ilə axıb gedər. Belə ki, müsəlman dəstəmazı tamamladıqda, xətalardan təmizlənmiş olur”. Allahın xətaları nə ilə yox etdiyini, dərəcələri nə ilə yüksəltdiyini sizə xəbər verib şad eləyim mi?

Əshabı-Kiram: -Bəli, ya Rəsuləllah! Dedilər

Sevgili Peyğəmbərimiz: *“Sıxıntılara və pisləklərə qarşı tam bir dəstəmaz almaq, məscidlərə doğru çox addım atmaq, bir namazdan sonra digər namaz vaxtlarını gözləmək. Bax bunlar, qəlb qüvvəti üçün sağlam körpüdür. Səbr və dözümdür.”*

OXUMA PARÇASI

DƏSTƏMAZ ALMAĞI UŞAQLARDAN ÖYRƏNƏN QOCA

Bir gün yaşlı bir müsəlman çeşmədən dəstəmaz alırdı.

Peyğəmbərimizin nəvələri Hz.Həsən ilə Hz.Hüseyn də orada oynayırdılar. Baxdılar ki, yaşlı müsəlman dəstəmazını səhv alır. Yanına gəlib gözlədilər. Qoca dəstəmazını bitirdi, uşaqlar: *“Əssəlamu aleykum (Allahın salamu üzərinizə olsun)”*, əmi, dəstəmazının xeyrini gör, Allah qəbul etsin, dedilər. Qoca müsəlman: Sağ olun övladlar, Allah sizdən razı olsun, dedi. Uşaqlar:

- Əmi, sizdən bir xahişimiz var: biz, bir-birimizlə bəhsə girmişik. Biz ikimiz də bir dəstəmaz alaq, siz baxın hansımızın aldığı dəstəmaz doğru...

Uşaqlar, ayrı-ayrı dəstəmaz aldılar. Yaşlı müsəlman da diqqətlə onların dəstəmaz almalarına baxdı. Uşaqlar:

Necə, əmi, hansımızın aldığı dəstəmaz doğrudur? Mənimki, üsuluna uyğundur, yoxsa qardaşımınki?

Siz bizə söyləyin ki, bir də səhv dəstəmaz almayaq, həm də sizə dua edərik. Bir kəlmə öyrətsəniz, sizə də savab var. Siz daha yaxşı bilərsiniz. Yaşlısınız, biz hələ uşağıq.

Yaşlı müsəlman:

- Uşaqlar, ikinizin də dəstəmazı doğrudur və eynidir. İkinizin də dəstəmazı arasında heç bir fərq yoxdur. Dəstəmazı səhv alan mənəm, bu yaşma gəlmişəm, hələ düzgün dəstəmaz almağı öyrənməmişəm... İndi siz də mənə doğru dəstəmaz almağı öyrətdiniz...

Sağ olun, var olun. Allah sizlərdən razı olsun. Siz kimin övladlarısınız, adlarınız nədir?

Uşaqlar: - Atamız Hz. Əlidir, biz də Həsən və Hüseyinik. Həm də axır zaman Peyğəmbəri Hz.Məhəmmədin nəvələriyik.

Yaşlı müsəlmanın gözlərindən yaşlar təsbəh dənəsi kimi süzül-
dü. Məmnun qaldığını bildirmək üçün belə dedi:

- O uca Peyğəmbərin nəvələri və Hz. Əlinin övladları olduğunuz, dinə çox uyğun davranış və hərəkətiniz, tərbiyə və nəzakətinizdən məlum idi...

Heç qəlb qırmadan, mən qocanın qəlbini incitmədən səhv dəstəməzimi düzəltməyə, mənə dəstəməz almağı öyrətdiniz, deyərək uşaqlara bol-bol dua etdi.

ŞƏMS SURƏSİ (Ayə. 1-7)

DƏSTƏMAZ

Hədəstən Təharətin
(Böyük təmizlik)
3 növü mövcuddur.

1. Dəstəmaz
2. Qüsl (boy dəstəmazı)
3. Təyəmmüm

DƏSTƏMAZ

Uca dinimiz İslam, insanın hər yöndən tərtemiz olmasını istəyir. Şəhadət kəlməsindən sonra İslamın birinci şərti namazdır; namazın fərzlərindən ilk ikisi də təmizliklə əlaqəlidir.

İmanımızın kamilləşməsi, ibadətlərimizin qəbul olunması və sağlamlığımızın qorunması təmizliyə bağlıdır.

Dəstəmaz, dinimizin öyrətdiyi təmizlənmə yollarından biridir və ən vacibidir. Hədəs deyilən, gözlə görülməyən mənəvi pisliklərdən **dəstəmaz** alaraq təmizlənilir.

DƏSTƏMAZIN FƏRZLƏRİ

Dəstəmazın fərzləri dördür:

1. Üzü bir dəfə yumaq,
2. Əlləri dirsəklərlə birgə bir dəfə yumaq,
3. Başın dördde birini sulu əl ilə məsh etmək,
4. Topuqlarla birgə ayaqları bir dəfə yumaq.

DƏSTƏMAZIN ALINMASI

Dəstəmazımızın əksik olmaması üçün fərzlərdən başqa, dəstəmazın sünnətlərinə və ədəbinə də diqqət yetirmək lazımdır.

DƏSTƏMAZ BELƏ ALINIR

Dəstəmaz almaq üçün hazırlaşırıq.

Əuzü Billahi-minəş şeytanir racim. Bismilləhir Rahmənir Rahim oxuyaraq, *“niyyət etdim dəstəmaz almağa”* deyib niyyət edilir.

Əllərimizi
biləklərdəki üç dəfə yuyuruq.
Barmaq aralarını o biri əlin
barmaqlarıyla aralayaraq yuyuruq.
Barmaqlarda üzük varsa, yuyulur.
Əlləri yuyarkən:
*"Suyu təmizləyici və İslamı nur edən
Allaha həmd olsun"* deyər,
dua edilir.

Sağ ovucla
ağıza su alınaraq yuyulur.
Dişlər misvak və ya fırça ilə,
bunlar yoxdursa, sağ əlin baş və
şəhadət barmağı ilə yuyulur.
Ağız yuyularkən:
*"Allahım, mənə Peyğəmbərimin
Kövsər hovuzunda bir su ehsan et ki,
ondan sonra susamayım"* ,deyər
dua edilir.

Sağ ovucla buruna üç dəfə su
çəkilərək hər dəfəsində
sol əl ilə burun təmizlənir. Bu vaxt
*"Nemətlərinin və cənnətlərinin gözəl
qoxularından məni məhrum etmə,
Allahım"* deyər,
dua edilir.

Saçların dibindən çənə altına qədər,
qulaqların qarşısında qalan üzümüzü
üç dəfə yuyuruq.

Suyu üzümüzə vurarkən:
*"Bəzi üzlərin ağ olacağı, bəzi üzlərin
qara olacağı qiyamət günündə
mənim üzümü nurun ilə ağ qıl,
Allahım"* deyərək,
dua edilir.

6

Əvvəl sağ qolumuzu ,
sonra sol qolumuzu dirseklərlə birgə
üç dəfə yuyuruq. Sağ qolu yuyarkən:
*"Mənə əməl dəftərimi sağ tərəfimdən
ver və mənim hesabımı yüngül elə,
Allahım"*. Deyərək, sol qolumuzu
yuyarkən: *"Mənə kitabımı sol
tərəfimdən və arxadan vermə və
məni şiddətli bir sorğuya çəkmə,
Allahım"* deyərək,
dua edilir.

7

Sağ əlimizi isladaraq ovcumuzun içi
ilə başımızın dördüdə birini qabaqdan
arxaya məsh edirik.

Başımızı məsh edərkən:
*"Mənim üzərimə bərəkətlərindən
endir və məni rəhmətinlə əfv et,
Allahım"* deyərək,
dua edilir.

8

Əllərimizi təkrar isladıb, şəhadət, ya da kiçik barmaqlarımız ilə qulaqlarımızı, baş barmaqlarla isə qulaqların arxasını təmizləyirik. Qulaqlarımızı məsh edərkən: *"Allahım, məni sözlərin ən gözəlinə uyanlardan eylə"* deyərək, dua edilir.

Üç barmağın üstü ilə boynumuzu məsh edirik. Boynumuzu məsh edərkən: *"Məni cəhənnəmə odundan uzaqlaşdır, Allahım"* deyərək, dua edilir.

Əvvəl sağ ayağımızı, kiçik barmaqdan başlayaraq barmaq aralarını və ayağımızı topuqla birlikdə üç dəfə yuyuruq, sonra eyni şəkildə sol ayağımızı da yuyuruq. Ayaqları yuyarkən: *"Ayaqların sürüşəcəyi qiyamət günündə mənim ayaqlarımı sənə yolundan sürüşdürmə, Allahım"* deyərək, dua edilir.

DƏSTƏMAZ BELƏ TAMAMLANIR

Dəstəmazdan sonra Kəlmei-Şəhadət oxumaq yaxşıdır.

**“ƏŞHƏDU ƏN LA İLAHƏ İLLƏLLAH
ƏŞHƏDU ƏNNƏ MUHƏMMƏDƏN ABDUHU VƏ RASULUH”**

Əgər biliriksə, “**Qədr surəsi**”ni də oxumaq məsləhətdir.

Bismilləhir-Rahmənir-Rahim

*“İnnə ənzəlnəhu fi leylətil-qədr. Və mə ədrakə ma leylətul-qədr.
Leylətul-qədrü xeyrun min əlfi şəhr. Tənəzzəlül-mələ ikətu
vər-ruhu, fiha bi izni rəbbihim min kulli əmr.
Sələmun hiyə hətta mətlə il fəcr.”*

DƏSTƏMAZI POZAN ŞEYLƏR

Dəstəmaz pozulmayana qədər ibadət edə bilərik.

Dəstəmaz pozularsa, ibadət üçün yenidən **dəstəmaz** almaq lazımdır.

1. Ön və arxadan çıxan pislik və yel,
2. Bədənin bir yerindən axan qan, irin və sarı su,
3. Ağız dolusu qusmaq,
4. Ağız tüpürcəyində qan gələrsə,
5. Yataraq və ya söykənərək uyumaq,
6. Ürəkgetmə,
7. İçki içmək.

QÜSL (Boy dəstəməzi)

Uca dinimiz İslam təmizliyə böyük diqqət yetirir. Dinimizə görə təmizliyin iki növü var. Bunlardan biri maddi, o birisi də mənəvi təmizlikdir. Maddi təmizlik bədənin, paltarın, ətrafın pis olaraq qəbul edilən şeylərdən təmizlənməsidir. Mənəvi təmizlik isə qəlbin pisliklərdən təmizlənməsi, hədəs və cünüblük deyilən hallardan pak olunmasıdır. Dinimiz dəstəməzi olmayan və cünüb olan insanı da natəmiz sayır. Bu maddi anlamda deyil, mənəvi və hökmü bir kirdir. Mənəvi kir ibadətlərin yerinə yetirilməsinə əngəldir. Müsəlman dəstəməzsizlik şəklindəki pisləkdən dəstəməz alaraq, cünüb şəklindəki pisləkdən isə qüsl, yəni boy dəstəməzi alaraq təmizlənilir. Bundan başqa namazın dəqiq olması üçün, dəstəməzin və qüslün doğru olması lazımdır. Cünüb olan hər qadının və kişinin, aybaşından və nifasdan azad olan qadınların, qüsl dəstəməzi alması fərzdır.

Cünüb olmaq, cinsi əlaqə halından sonra və yuxuda vücuddan məninin çıxması (ihtilam) ilə olur. Aybaşı halında olan və uşaq doğan qadın da cünüb sayılır.

İbadət məqsədi ilə edilən dəstəməz və qüsl kimi təmizliklərin bədən və ruh sağlığımız üçün lap çox faydaları vardır. Sübut edilən say-sız faydalarından bəzilərini belə sıralaya bilərik.

1. Qüslün səhhətə müsbət təsiri vardır. Qüslün insan sağlığına etdiyi müsbət təsir bu şəkildə izah edilir:

Cinsi boşalma hadisəsi, insandakı bütün sinir sistemini səfərbər edən və bütün orqanizmə təsir edən fizioloji bir hadisədir. Bu hadisə vücudda böyük bir hüceyrə itkisi meydana gətirir. Qan dövranı sürətlənir. Hətta, bu əsnada sərf edilən qüvvət min beş yüz metr qaçmağa bərabərdir. Yaxud başqa bir bənzətmə ilə desək, yeddi mərtəbəli bir binanın ən üst mərtəbəsinə qaçaraq çıxmaq qədər yorucudur.

Qüsl insan üçün mükəmməl bir təmizlik, maddi və mənəvi cəhətdən dincəlmə və rahatlıq bəxş edən bir yuyunmadır.

2. Cünüblüyə səbəb olan hallarda böyük bir enerji sərf etməklə ürək fəaliyyəti və qan damar sistemi sürətlənir. Yorğunluq, halsızlıq hiss edilir, çox vaxt zehni fəaliyyətlər olduqca zəifləyir. Qüsl ilə vücud əvvəlki vəziyyətinə qaydır.

3. Vücudumuzun normal halda dəyişməz bir elektrik tarazlığı vardır. Bədən sağlığı bu tarazlıq ilə sıx əlaqəlidir. Bu tarazlıq, psixoloji sıxıntılar, iqlim şərtləri, geyim əşyaları, yaşayış, iş yerləri və bu vaxt qüslü vacib olan hallarla pozulur. Bu elektrikli yük hirsli halda normadan dörd dəfə artıq, qüsl lazım olan hallarda isə 12 dəfə artıq olur. Günümüzdə "Qızıl ötəsi" (Enfra-rouge) şüalarla üst dərinin xüsusi şəkilləri çəkilmiş, bu şəkillərdə cinsi münasibətdən sonra vücudun bütün təbəqəsinin artıq dəyişməz elektrik təbəqəsi ilə örtüldüyü müəyyən olunmuşdur. Bu təbəqə dərinin oksigen almasına mane olduğu kimi, dərinin rənginin pozulmasına və tez qırışmasına da səbəb olur. Bu vəziyyətdən azad olmaq üçün vücud iynə ucu qədər yer qalmayacaq şəkildə yuyulmalıdır. Beləliklə, su damcıları artıq elektrik təzyiqini götürərək əvvəlki halına gətirir... Qüsl tibbi baxımdan da mütləq bir təmizlikdir.

4. Dəstəmaz və qüsl qan dövranı sistemi üzərində də yaxşı təsirə malikdir. O, damarlardakı sərtləşmə və daralmanın qarşısını alır. Ən əsas mərkəzlərdən biri olan burun arxası və badamcıqlar yuyularaq xəstəliyin qarşısı alınır. Bundan başqa boyun və yanlarının yuyulması da linfa sisteminə təsir edər.

5. Su tapılmadığı zaman torpaqla edilən təyəmmüm də böyük ölçüdə vücuddakı durğun elektriki yox etməkdə, torpaqlamaqdadır. Təbəqəsinin artıq dəyişməz elektrik təbəqəsi ilə örtüldüyü müəyyən olunmuşdur. Bu təbəqə dərinin oksigen almasına mane olduğu kimi, dərinin rənginin pozulmasına və tez qırışmasına da səbəb olur. Bu vəziyyətdən azad olmaq üçün vücud iynə ucu qədər yer qalmayacaq şəkildə yuyulmalıdır. Beləliklə, su damcıları artıq elektrik təzyiqini götürərək əvvəlki halına gətirir... Qüsl tibbi baxımdan da mütləq bir təmizlikdir.

OXUMA PARÇASI

BİR AMERİKALI GÖZÜYLƏ QÜSL DƏSTƏMAZI

Ətrafımda olan bir neçə müsəlmanla söhbət edirdim. Ən çox diqqətimi çəkən şey qüsl dəstəməzi idi. Bu istiqamətdə çox dərindən düşündüm və axtarış apardım. Əvvəlcə bəsit bir təmizlik şəklində olaraq ələ aldım. Kağızla silinmə lazımı təmizliyi edə bilməz. Bunun üçün hər gün və ya günəş yuyunmaq məcburiyyətində qalırdıq. Onsuz da tualet ilə hamam bir yerdədir. Tualetdən qalxan duşun altına girə bilər. Ona görə müsəlman olan bir Amerikalı nə üçün qüsl dəstəməzi alsın.

Düşüncəmi Amerikalı müsəlman dostuma açtım. -Daha geniş düşünə bilirik, dedi. Onsuz da ondan gözlədiyim bu idi. Çünki dostum universitetdə elm adamı idi. Bir də düşünməyə, təhlilə, tənqiddə açıq olmayan bir din həqiqi ola bilməzdi. Dedim ki: "Təmizliyin yanında qüslun hansı faydalarını gördünüz?" Əvvəla susdu, sonra üzümə baxdı. Gözləyirdim. İslamla əlaqəli hər şeyi aydınlaşdırmağa qərarlı idim. Dedi ki: "Hər şeyi tam olaraq ələ almaq məcburiyyətindəyik. İslamiyyət tam olduğu kimi, İslamiyyət içində qüsl dəstəməzi də bir bütövdür. İstəyirsiniz, qüsl dəstəməzini tam şəkildə götürək. Əvvəla, mən danışım, siz də qulaq asın. Sonra fikirlərinizi və tənqidlərinizi söyləyirsiniz. Sonra mən cavablandıraram. Qüsl dəstəməzi, müsəlman olanlarla əlaqəli bir ibadətdir. Müsəlman olmayanlar qüsl dəstəməzi almırlar.

Qüsl dəstəməzini Allah əmr etdiyi üçün alırıq. Yəni İslam dinində Allah əmr edər, müsəlman da əmrə itaət edər. Bir müsəlman qüsl dəstəməzi alarkən, "*kirdən, pisdən təmizlənəcəm*", deyər düşüncə bilməz. Qüsl dəstəməzi vacib olduğu üçün alınır. Amma həm də təmizlənməmiş oluruq. Əsas olan "*əmrə itaət*"dir. Maddi təmizlik sonradan və özündən gələn bir haldır. Onu da diqqətə çatdırım ki, qüsl dəstəməzi kimi maddi təmizlik əmrinə də var. Bu səbəblə qüsl dəstəməzi alan hər cür maddi təmizliyini də təmin edəcək. Bu da ayrı bir mövzudur.

Mən müdaxilə etdim: - Xahiş edirəm, başqa mövzulara keçməyə. Qüsl dəstəməzi haqqında söhbət edək. Dostum da mənimlə eyni fikirdə olduğunu söylədi və qüsl dəstəməzi bir əmr olduğuna görə, qüsl dəstəməzi ilə uzaq və yaxından əlaqəli əmrlər vardır. Məsələn müsəlmanın zina etməsi, içki içməsi haramdır. Elə isə "*qüsl dəstəməzi al!*" əmrinə uyan bir müsəl-

man "içki içmə, zina etmə!" kimi əmrlərə də tabe olacaqdır. Bu vəziyyətdə dinin əmrlərinə itaət edən bir müsəlman iki şəkildə cünüb olur: Biri, həyat yoldaşı ilə, digəri də yuxuda...

Həyat yoldaşı ilə cünüb olmaq iradəli bir davranışdır. Elə bir vaxtda cünüb olmalı ki, namaz vaxtı keçməsin. Yuyunmağa zaman tapmalı, işinə gecikməməli və soyuqda yuyunub xəstələnmeməlisən.

Diqqət edilirsə qüsl dəstəmazı almaq məcburiyyəti insanın tez-tez cünüb olmasının qarşısını alır. Bilindiyi kimi tez-tez cünüb olmaq, insanın sinir sistemində və beyinə zərərli. Bir qisim xəstəliklərin tez-tez cünüb olmaqla əlaqəsi vardır. Hətta, tez-tez cünüb olanlarda vərəm, psixika ilə əlaqəli müxtəlif rahatsızlıqlar olduğu kimi, dəli olmaq, özünə qəsd etmək kimi hallar da görünür. Lakin hər xəstəliyi də cünüblüklə bağlamaq olmaz. Həddindən artıq cünüb olmaq insan səhhətinə mənfi təsir göstərir.

Qadınla aybaşları halında və doğum sonrasında cinsi münasibət qadağandır. Beləliklə, kişi qorunmuş olur. Kişilərdəki cinsi maye kişi üçün enerji qaynağıdır. Kişinin cünüb olmaqdan əvvəl gücü, düşüncəsi, davranışları ilə, cünüb olduqdan sonrakı hərəkətləri fərqlidir.

Məsələn, cünüb olmadan əvvəl kişi özünü daha güclü və hərəkətli hiss edir, məsələləri daha aydın başa düşür. Xanımına yaxınlıq edir. Cünüb olandan sonra isə bunlar tərsinə olar.

Hər cünüblükdən sonra yuyunma məcburiyyəti qadını da cünüb olmaqdan uzaqlaşdırır. Yəne kişi qorunmuş olur. İslamiyyətdə qadının cinsi həyata düşkünlüyü pis sayılmışdır. Belə bir qadın kişini pis bir vəziyyətə sala bilər.

Bu qısa açıqlamamda onu bildirmək istədim ki, Allah insana onun orqanizminin idarə olunması üçün bütün amilləri bəxş etmişdir. Bunlardan ən vacibi qüsl dəstəmazıdır".

Bu açıqlamalar mənim fikrimi dəyişdirdi. İslamiyyətdə ailə həyatına verilən diqqəti gördüm. İslam elə bir dindi ki, hər əmrin bir-birilə bir çox bağlantısı var. Bunları başa düşmək üçün dostumdan bir az vaxt istədim. İslama aid kitabları oxuduqca "mən də müsəlmanam" dedim. Qarşımdakı kağızın üzərinə bu sözləri yazdım. "Yaxşı bir insan, İslamı yaşayır deməkdir. İslamı yaşayan da yaxşı bir insandır". Bu cümləni müsəlman dostuma söyləsəm, deyəcək ki, bizim üçün vacib olan ibadət etməkdir. Yaxşı insan olmaq özü-özündən meydana gəlir.

QÜSL

QÜSL NƏDİR?

Böyük hədəs deyilən pislikdən, cünüblükdən və qadınların heyz və nifas (doğum) müddətindən sonra. Bu hallarda **Qüsl** etmək fərzdır. Qüsl alınmalıdır. **Qüsl** alarkən bədənin heç bir yeri quru qalmamalıdır. Cümə və bayram namazlarından əvvəl, Həcc və Ümrə üçün ehrama girərkən **Qüsl** etmək sünnətdir.

QÜSLUN FƏRZLƏRİ

Qüslun fərzləri üçdür:

1. Ağıza su alıb boğaza qədər bir dəfə çalxalamaq
2. Buruna su çəkmək və bir dəfə təmizləmək
3. Başdan dırnağa qədər bütün bədəni, heç bir nöqtəsi quru qalmamaqla bir dəfə yumaq.

QÜSL BELƏ ALINIR

Mükəmməl bir şəkildə qüsl belə alınır:

- ✓ Bismillah deyilir və "*Qüsl almağa niyyət etdim*", deyərək niyyət edilir.
- ✓ Əllərimiz yuyulub, bədənimizdəki çirkərlər təmizlənir.
- ✓ Sonra namaz dəstəmazı alınır.
- ✓ Dəstəmaz alarkən ağıza və buruna su alıb, qarqara edib təmizlənir.
- ✓ Əvvəl başa, sonra sağ çiyinimizə, daha sonra sol çiyinimizə su töküüb, bütün bədən təmizlənir.

QÜSLSUZ EDİLMƏYƏN İBADƏTLƏR

1. Namaz qılmaq olmaz
 2. Qurani-Kərimə və ya hər hansı bir ayəsinə əl vurmaq olmaz
 3. Qurani üzündən oxumaq olmaz
 4. Kəbə təvaf edilməz
 5. Məscidə girmək olmaz.
- Qüslu olmayan bir insanın bunları etməsi günahdır.

QÜSLU OLMAYANIN BUNLARI ETMƏSİ MƏKRUHDUR

1. Dini kitablardan birini qötürmək və oxumaq
2. Əlini, ağızını yumadan yeyib içmək.
3. Quran ayələrini ona əl vurmada bir kağıza yazmaq.

QÜSLLA ƏLAQƏLİ DİGƏR MÖVZULAR

- ✓ Qüsl edilərkən dua edilməz. Çünki qüslə də dua məkrühdür.
- ✓ Əllər, ağız və burun yuyularkən yeyib içmək olmaz.
- ✓ Qüsl edərkən dəstəmaz da alırıq.
- ✓ Namaz dəstəmazı ilə olunacaq bütün ibadətləri edə bilərik.
- ✓ Suda üzərkən, niyyət edilərək ağıza və buruna su alındıqdan sonra, suya girərək bütün bədən islanırsa, qüsl alınmış olur.

QÜSL NƏ DEMƏKDİR?

Qüsl kəliməsi lüğətdə yuyunmaq mənasına gəlir. Bu kəlimənin dini mənası isə, bütün bədənin, heç bir tərəfində iynə ucu qədər quru yer qalmayacaq şəkildə yuyulması deməkdir.

Qüsl nə zaman lazımdır?

1. Cünüblük halında. Bu, iki səbəbdən irəli gəlir:

a. İstər oyaq halda olsun, istərsə də yuxu halında olsun, hər hansı bir təmas və ya cinsi münasibət olarsa, kişi və qadıncıdan şəhvətə məninin çölə çıxması.

b. Cinsi münasibətdə olmaq... Burada məninin gəlməsi (inzal) şərt deyildir. Cinsi münasibətin özü elə cünüblük səbəbidir.

2. Qüslü fərz qılan ikinci hal, qadınlarcı heyz halıdır. Qadınlarcı heyz halları bitdikdən sonra qüsl etmələri fərzdır.

3. Qüsl etməyi fərz qılan üçüncü vəziyyət yenə qadınlara məxsus olan nifas, yəni doğumdan sonrakı halıdır. Nifas halından qurtulan bir qadıncı da qüsl etmək fərz olur.

TƏYƏMMÜM

Təyəmmüm, sadəcə bu ümmətə məxsus bir asanlıqdır. Möminlər su yoxluğunda və ya su olmaqla birlikdə xəstəlik kimi suyu istifadə etmənin imkansız hala gəldiyi bəzi vəziyyətlərdə, hədəs (cünüblük və dəstəməzsizlik) halından təyəmmüm vasitəsi ilə azad olurlar. Beləliklə, əllərində olmayan bir səbəbə görə, Allaha ibadət və qulluqdan geri qalmamış olurlar.

TƏYƏMMÜM NƏDİR?

Təyəmmüm; Su olmadığı, sudan istifadə imkanı tapılmadığı zaman dəstəmaz və ya qüsl yerinə təmiz torpaq və ya torpaq növündən bir şeylə təmizlənməyə **təyəmmüm** deyilir. **Təyəmmüm** dəstəmaz və qüsl yerinə alınır.

TƏYƏMMÜMÜN FƏRZLƏRİ

Təyəmmümün fərzləri ikidir.

1. Təyəmmümə niyyət etmək
2. Əlləri təmiz torpağa və ya torpaq cinsindən bir şeyə (təmiz qum, daş, kərpiç, çınqıl) iki dəfə vurub əvvəl üzü, sonra qolları məsh etmək.

TƏYƏMMÜM BELƏ ALINIR

1. **Bismilləhir-Rahmənir-Rahim** deyərək Təyəmmüm almaya niyyət edilir.
2. Barmaqlarımızı açaraq əllərimizin içini təmiz torpağa vurub əvvəl irəli, sonra geri edərək torpağa sürtürük.
- 3-4 Baş barmaqlarımızı bir-birinə vuraraq əlimizdəki artıq toz və torpaqları sirkələyib, üzümüzü əl içləriylə məsh edirik.
5. Əllərimizi eyni şəkildə torpağa vuraraq, əvvəl sol əlimizin içi ilə sağ qolumuzu dirsəklərə qədər məsh edirik.
6. Sonra sağ əlimizin içi ilə sol qolumuzu dirsəklərə qədər eyni şəkildə məsh edirik.

1 - 2

3

4

5

6

TƏYƏMMÜMÜ POZAN ŞEYLƏR BUNLARDIR

1. Dəstəməzi pozan şeylər
2. Qüslu pozan şeylər
3. Suyun bulanması, tapılması. Sudan istifadənin mümkün olması. (Xəstəliyin və ya qonaq qalmağın müddətinin keçməsi kimi)

Təyəmmüm etmiş bir kəs, namaz içində ikən su tapılsa, namazı da, təyəmmümü də pozulur. Dəstəməz alaraq namazını yenidən qılmalıdır. Ancaq namazını bitirdikdən sonra su tapılsa, namazını yenidən qılmaz.

NAMAZIN QILINMASI

BEŞ VAXT NAMAZIN QILINMASI BELƏDİR

SÜBH NAMAZI - 4 Rükət: (2 Rükət Sünnət, 2 Rükət fərz)

Təkbir: Niyət etdikdən sonra əllərimizi qulaq dibinə qaldıraraq **Allahu Əkbər** təkbiri ilə namaza başlayırıq. Qadınlar isə əllərini sinəsinə qədər qaldıraraq **Allahu Əkbər** təkbiri ilə namaza başlayırlar.

Qiyam: Təkbirdən sonra sağ əlimiz sol əlimizin üzərində olmaqla göbəyimizin üstünə qoyuruq.
Qadınlar isə əllərini sinələrinə qoyurlar.

Sübhanəkəni sakit oxunur:

“Sübhanəkallahümmə və bi həmdik və təbarəkəsmük və təala cəddük və la ilahə ğayruk.” Sübhanəkə bitəndən sonra;

Əuzu billəhi minəşşeytanir-Racim.

Bismilləhir-rahmənil-rahim deyilir.

Fatihə surəsi sakit oxunur: *“Əlhəmdü lillahi Rəbbil-ələmin.*

Ər Rahmənil-Rahim, Maliki Yəumid-din. İyyakə nəbudu

və iyyakə nəstəin. İhdinəs-siratal mustəqim. Siratalləzine

Ən'əmtə aleyhim ğayril-məğzubi aleyhim vələd-dallin.”

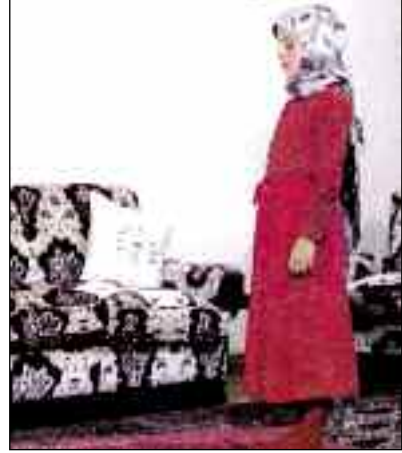
Fatihədən sonra Qurandan bir qısa surə və ya üç ayə oxunur.

“İnnə ə'teynakəl-kövsər Fəsalli li Rəbbikə və nhar İnnə şaniəkə hüvəl-əbtər”. Oxuma tamamlandıqdan sonra

Allahu Əkbər deyərək rüküyə gedilir.

Rükü: (əyilmək ,baş əymək): əllərini dizlərinin üstünə qoyub Allah qarşısında baş əyir, Allaha təsbih edir.

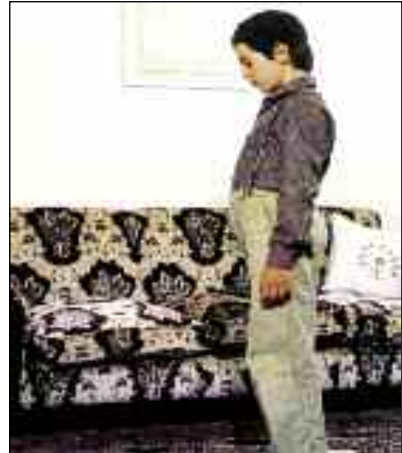
Təsbih: *“Sübhanə Rabbiyəl-azim.
Sübhanə Rabbiyəl-azim.
Sübhanə Rabbiyəl-azim.”*

“Səmiəllahü limən hamidəh” deyərək qalxılır.

“Rabbəna ləkəl-həmd” dedikdən sonra

“Allahu Əkbər” deyərək səcdəyə gedilir.

Səcdə: (başı yerə qoymaq): dizləri üstə çöküb alın yerə qoyulur.

Səcdədə bunları deyilir. Sübhane Rabbiiyələ
Sübhane Rabbiiyələ
Sübhane Rabbiiyələ

Sonra “*Allahu Əkbər*” deyərək oturulur.
Oturarkən sol ayağ sağ tərəf söykənilir.
(Qadınlar isə hər iki ayağını sağa tərəf qoyurlar.)
Əllər dizləri üstünə qoyulur.

“*Allahu Əkbər*” deyərək ikinci səcdəyə gedilir.

“*Sübhanə Rabbiyəl-ə’la*
Sübhanə Rabbiyəl-ə’la
Sübhanə Rabbiyəl-ə’la.” deyilir. **(Birinci rükət başa çatdı).**

Təsbihlərindən sonra səcdədən “*Allahu Əkbər*”
deyərək 2-ci rükətə qalxılır.

İKİNCİ RÜKƏT

İkinci rükətdə

Bəsmələ, Fatihə, Qurandan bir surə və ya
üç ayə oxunur.

“Bismilləhir-Rahmənir-Rahim”

*“Əlhəmdu lilləhi Rəbbil ələmin. Ər-Rahmənir-Rahim
Maliki Yəumid-din İyyakə nə'budu və iyyakə nəstəin.
İhdinəs-siratəl-mustəqim. Siratəlləzinə Ən'əmtə
aleyhim ğayril-məğzubi aleyhim vələd-dallin.”*

Amin

*“Qul huvəllahu əhəd Allahüs-Saməd Ləm yəlid
və ləm yuləd və ləm yəkülləhu küfuvən əhəd.”*

Birinci rükətdə olduğu kimi rükü və səcdələri edilir.
İkinci səcdədən sonra *“Allahu Əkbər”* deyərək
iki səcdə arasında oturduğumuz kimi otururuq.

Sonra,
“Ət-Tahiyyatu”, “Allahümmə salli-barik”
və “Rabbəna” duaları oxunur:

“Ət-Təhiyyatü lilləhi Vəs-saləvatü vət-Tayyibat
Əssəlamu aleykə ayyuhən-Nəbiyyü və rahmətullahi
və bərakətuh. Əssəlamu aleyna və a'lə ibadillahis-salihin.

Əşhədü ənlə ilahə illəllah
və əşhədü ənnə Muhəmmədən abdühü və rasuluh”.

“Allahümmə salli alə Muhəmmədin və alə ali Muhəmməd.
Kəma salləytə alə İbrahimə və alə ali İbrahim.
İnnəkə hamidüm-məcüd”.

“Allahümmə barik alə Muhəmmədin
və alə ali Muhəmməd. Kəma barəktə a'lə İbrahimə
və alə ali İbrahim. İnnəkə hamidümməcüd”.

“Rabbəna atina fid-dünya hasənətən və fil-axirəti hasənətən
və qına azabən-nar. Birahmətikə ya ƏrhəməR-Rahimin. Rabbənağ
firli və livalideyyə, və lil-mu'mininə yaumə yəgumul hisab. ”

Bu duaları oxuduqdan sonra
başımızı əvvəl sağ çiynimizə çevirərək
“Əs-səlamu aleykum və rəhmətullah” deyərək salam veririk.
Sonra başımızı sol çiynimizə çevirərək
“Əs-səlamu aleykum və rəhmətullah” deyərək çeviririk.
Bu salamlarla Sübh namazının sünnetini qurtarıyıq.
Camaatla və ya tək qılınan hər namazdan sonra
“Allahümmə əntəs-səlamu və minkəssəlam
Təbarəktə ya zəl-cələri vəl-ikram”
deyilir.

İqamə:

Allahu Əkbər-Allahu Əkbər
Allahu Əkbər-Allahu Əkbər

Əşhədü əlla ilahə illəllah
Əşhədü əlla ilahə illəllah

Əşhədü ənnə Muhammədə Rəsulullah
Əşhədü ənnə Muhammədə Rəsulullah

Hayyə aləs-saləh
Hayyə aləs-saləh

Hayyə aləl-fələh
Hayyə aləl-fələh

Qad qamətis-saləh
Qad qamətis-saləh

Allahu Əkbər
Allahu Əkbər

La ilahə illəllah.

SÜBH NAMAZININ FƏRZİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

İqamə
Niyət-Təkbir

Subhanakə
Əzüzü Bəsmələ
Fatihe
Bir surə

Rükü

Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə

Rükü

Səcdə

Ət-Tahiyyatu
Allahümme salli
Allahümme barik
Rabbənaatina

Salam

ZÖHR (Günorta) NAMAZI - 10 Rükət:
(4 Rükət İlk Sünnət, 4 Rükət fərz, 2 Rükət Son Sünnət)

Niyətlər:

*“Allah rizası üçün niyyət etdim, Zöhr namazının **İlk Sünnətini** qılmağa”*
*“Allah rizası üçün niyyət etdim, Zöhr namazının **Fərzini** qılmağa”*
*“Allah rizası üçün niyyət etdim, Zöhr namazının **son Sünnətini** qılmağa”*

ZÖHR NAMAZININ 4 RÜKƏT İLK SÜNNƏTİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

Niyət
Təkbir

Subhanəkə
Əzüzü Bəsmələ
Fatiha
Bir surə
Rükü
Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatiha
Bir surə
Rükü
Səcdə

1-Cİ OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu

3-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe

Bir surə
Rükü
Səcdə

4-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina
Salam

ZÖHR NAMAZININ 4 RÜKƏT FƏRZİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

İqamə(kişilər üçün)
Niyyət
Təkbir
Subhanəke
Əzür Bəsmələ
Fatihə
Bir surə
Rükü
Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihə
Bir surə
Rükü
Səcdə

1-Cİ OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu

3-CÜ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihə
Rükü
Səcdə

4-CÜ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihə
Rükü
Səcdə

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina
Salam

ZÖHR NAMAZININ 2 RÜKƏT SON SÜNNƏTİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

Niyət

Təkbir

Subhanəke

Əzüzü Bəsmələ

Fatiha

Bir surə

Rükü

Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ

Fatiha

Bir surə

Rükü

Səcdə

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina

Salam

ƏSR NAMAZI - 8 Rükət:

(4 Rükət Sünnət, 4 Rükət fərz)

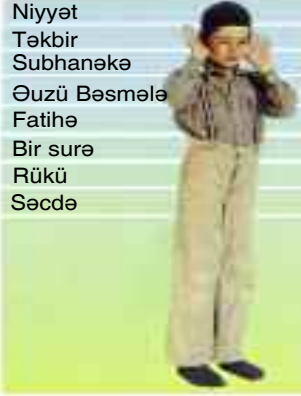
Niyətlər:

*“Allah rızası üçün niyyət etdim, Əsr Namazının **Sünnətini** qılmağa”
Allah rızası üçün niyyət etdim, Əsr Namazının **Fərzini** qılmağa”*

ƏSR NAMAZININ 4 RÜKƏT SÜNNƏTİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

Niyət
Təkbir
Subhanəke
Əzü Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

1-Cİ OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik

3-CÜ RÜKƏT

Subhanake
Əzü Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

4-CÜ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina
Salam

(Fərz, vacib) namazlara, (xüsusilə) orta namaza
(günortadan sonrakı əsr namazına, ikinci namazına) riayət
(əməl) edin və Allaha itaət üçün ayağa qalxın (namaza durun).

(*əl-Bəqərə, 2/238*)

ƏSR NAMAZININ 4 RÜKƏT FƏRZİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT	2-Cİ RÜKƏT	1-Cİ OTURUŞ
<p>İqamə (kişilər üçün) Niyət Təkbir Subhanəke Əzüzü Bəsmələ Fatihə Bir surə Rükü Səcdə</p> 	<p>Bəsmələ Fatihə Bir surə Rükü Səcdə</p> 	<p>Ət-Tahiyyatu</p>
3-CÜ RÜKƏT	4-CÜ RÜKƏT	SON OTURUŞ
<p>Bəsmələ Fatiha Rükü Səcdə</p> 	<p>Bəsmələ Fatiha Rükü Səcdə</p> 	<p>Ət-Tahiyyatu Allahümme salli Allahümme barik Rəbbəna atina Salam</p>

ŞAM (Axşam) NAMAZI - 5 Rükət:

(3 Rükət fərz, 2 Rükət Sünnət)

Niyətlər:

“Allah rizası üçün niyyət etdim, Şam namazının **Fərzini** qılmağa”
Allah rizası üçün niyyət etdim, Şam namazının **Sünnətini** qılmağa”

ŞAM NAMAZININ 3 RÜKƏT FƏRZİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

İqamə(kişilər üçün)
Niyət
Təkbir
Subhanəke
Əuzü Bəsmələ
Fatiha
Bir surə
Rükü
Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

1-Cİ OTURUŞ

Ət-Tahiyatu

3-CÜ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatiha
Rükü
Səcdə

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina
Salam

ŞAM NAMAZININ 2 RÜKƏT SÜNNƏTİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT	2-Cİ RÜKƏT	SON OTURUŞ
Niyət Təkbr Subhanəke Əzü Bəsmələ Fatihe Bir sure Rükü Səcdə	Bəsmələ Fatihe Bir surə Rükü Səcdə	Ət-Tahiyyatu Allahümmə salli Allahümmə barik Rabbəna atina Salam
		

Xiftən namazının **ilk Sünnəti**
Əsr namazının sünnəti kimi qılınır.

Xiftən namazının **son sünnəti**
Sübh namazının sünnəti kimi qılınır.

XİFTƏN (Gecə) NAMAZI - 10 Rükət:
(4 Rükət Sünnət, 4 Rükət fərz, 2 Rükət son Sünnət)

Niyətlər:

“Allah rizası üçün niyyət etdim, Xiftən namazının ilk Sünnətini qılmağa”
Allah rizası üçün niyyət etdim, Xiftən namazının Fərzini qılmağa”
“Allah rizası üçün niyyət etdim, Xiftən namazının son Sünnətini qılmağa”

XİFTƏN NAMAZININ 4 RÜKƏT FƏRZİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT	2-Cİ RÜKƏT	1-Cİ OTURUŞ
<p>İqamə(kişilər üçün) Niyət Təkbir Subhanəkə Əzüzü Bəsmələ Fatihə Bir surə Rükü Səcdə</p> 	<p>Bəsmələ Fatihə Bir surə Rükü Səcdə</p> 	<p>Ət-Tahiyyatu</p>
3-CÜ RÜKƏT	4-CÜ RÜKƏT	SON OTURUŞ
<p>Bəsmələ Fatihə Rükü Səcdə</p> 	<p>Bəsmələ Fatihə Rükü Səcdə</p> 	<p>Ət-Tahiyyatu Allahümmə sallı Allahümmə barik Rabbəna atına Salam</p>

VİTR NAMAZI - 3 Rükət:

Niyət:

“Allah rızası üçün niyyət etdim, **Vitr** namazını qılmağa”

VİTR NAMAZININ QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

Niyət
Təkbir
Subhanəkə
Əzüzü Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

2-Cİ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə
Rükü
Səcdə

1-Cİ OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu

3-CÜ RÜKƏT

Bəsmələ
Fatihe
Bir surə

ARA TƏKBİR

Ara Təkbir

Kunut Duası (1)
Kunut Duası (2)
Rükü
Səcdə

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina
Salam

QUNUT DUASI (1)

*“Allahümmə inna nəstəinükə və nəstağfirükə və nəstəhdikə
və nüminü bikə və nətubü ileykə və nətəvəkkəlü aleykə və
nüsni aleykəl-xayra külləhu nəşkürükə vəla nəkfürük.
Və nəxləu və nətrükü mən yəfcürük.”*

QUNUT DUASI (2)

*“Allahümmə iyyakə na'büdü və ləkə nüsalli və nəscüdü və
ileykə nəs'a və nahfidü nərcu rahmətəkə və naxşa
azabəkə innə azabəkə bil-küffari mülhiq.”*

TƏDİLİ-ƏRKAN

(Namazda Tərtibin Sıralanması)

Şərtləri doğru etmək deməkdir.

Namazda tədili-ərkan isə, namazın qiyam, rükü, səcdə kimi şərtlərinin sükunət, vəqar və rahatlıqla yerinə yetirilməsi, tez, sürətli edilməməsi deməkdir.

Məsələn rüküdən qalxanda vücut dimdik hala gəlməli, ən azı sübhanə-rabbiyə-əziz deyəcək qədər Ayaqda durub ondan sonra səcdəyə gedilməlidir.

Hər iki səcdə arasında da bir təsbih miqdarı durulmalıdır.

Yoxsa rüküdən tam dikəlmədən səcdəyə getmək, birinci səcdədən sonra tam durmadan, ikinci səcdəyə getmək tədili-ərkanə ziddir.

NAMAZ QILMAĞIN HARAM OLDUĞU VAXTLAR;

1. Günəş doğarkən,
2. Günəş tam ortaya və başımızın üstünə gəlib hələ qərb tərəfə keçmədən,
3. Günəş batarkən, Bu vaxtlarda namaz qılmaq haramdır.

CAMAATLA NAMAZ QILMAQ

Camaatla namaz qılmaq, toplu şəkildə namaz qılmaqdır. **Camaat** topluluq deməkdir. **İmam**, camaata namaz qıldırən kimsəyə deyilir. **Müəzzin**; məsciddə azan oxuyana, qamət gətirən kimsəyə deyilir. İmamın vəzifəsinə **imamət**, camaatın imama uymasına **iqtida**, tək başına namaz qılana isə **münfərid** deyilir. Beş vaxt namazın **fərzləri**, **cümə** və **bayram** namazları ilə Ramazanda **təravih** namazı camaatla qılınar.

CAMAATLA NAMAZ BELƏ QILINIR

Müəzzin qamət gətirdikdən sonra qılacağımız namaza və imama uymağa niyyət edirik.

Məsələn: "*Niyyət etdim cümə namazının fərzini qılmağa, uydum imama*" deyirik. Sonra imamla birlikdə təkbir alır, içimizdə Sübhanəkəni oxuyuruq. Sonra susub imamı dinləyirik. İmam Fatihəni bitirən zaman sakit səsle "AMİN" deyirik və yenə imamı dinləməyə davam edirik. İmamın yüksək səsle aldığı bütün təkbiirləri biz də sakit səsle təkrarlayırıq. Rükü, səcdə və oturuşlarda namazı tək qılarkən oxuduğumuz bütün təsbih və duaları içimizdən oxuyuruq. Sonda imamla birlikdə salam veririk.

Möminlərin toplanaraq birlikdə namaz qılmaları halına **camaat** deyilir. Camaatla birgə olmaq gücü olan hürr və mükəlləf müslümanlara sünnətdir.

Uca Rabbimiz,

Peyğəmbərimizə xitabən belə buyurmuşdur.

“Sən də möminlər arasında olub onlara namaz qıldıracağın zaman, onlardan bir qismi sənislə bərabər dursunlar...”

(Nisa surəsi, 4/102)

CÜMƏ NAMAZI - 10 Rükət:

(4 Rükət İlk Sünnət, 2 Rükət fərz, 4 Rükət son Sünnət)

(Cümə Namazının **ilk Sünnəti** zöhr Namazının ilk sünnəti kimi qılır.)
(Cümə Namazının **son sünnəti** zöhr Namazının ilk sünnəti kimi qılır.)
(Yalnız niyyət cümənin sünnəti olaraq edilir.)

CÜMƏ NAMAZININ 2 RÜKƏT FƏRZİNİN QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

Müəzzinin qaməti
Niyət

İmamla birlikdə təkbir

Sübhanəke

İmamın Fatihə və bir surəni oxuması.
(İmam Fatihəni qurtardıqdan sonra amin deyirik)

Rükü (imamla)
Səcdə (imamla)

2-Cİ RÜKƏT

İmamın Fatihə və bir surəni oxuması
İmamla bərabər Rükü və Səcdə

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina
İmamla bərabər Salam

CÜMƏ GÜNÜ VƏ CÜMƏ NAMAZI

Cümə müsəlmanların müqəddəs bir günüdür.

Buna görə də müsəlmanlar həmin günü bir bayram sevinci ilə qarşılmalı, yuyunub təmizlənərək və ən yaxşı paltarlarını geyinərək məscidə getməlidirlər. Peyğəmbərimiz belə buyurur:

"Bir şəxs gözəl şəkildə dəstəmaz aldıqdan sonra cümə namazına gedir, susaraq xütbəyə qulaq asarsa, üç gün artıqlaması ilə həmin cümədən o biri cüməyə qədər olan zaman içindəki günahlar bağışlanar."

Ey iman gətirənlər!

Gümə günü namaza çağrıldığı zaman

Allahı zikr etməyə tələsin və alış-verişi buraxın. Bilsəniz, bu sizin üçün nə qədər xeyirlidir! Namaz qılınıb qurtardıqdan sonra yer üzünə dağılın və Allahın lütfündən ruzi diləyib axtarın! (Yenə öz işinizə qayıdın!) və Allahı çox zikr edin ki, nicat tapıb səadətə qovuşasınız! (Hər iki dünyada muradınıza yetişəsiniz!)

(Cümə, 62/9-10)

BAYRAM NAMAZI

Şəvval ayının birinci günü **Ramazan bayramı**, Zilhiccənin onuncu günü isə, **Qurban bayramının** birinci günüdür.

Bu iki gündə, günəş doğduqdan sonra, iki rükət bayram namazı qılmaq, vacibdir.

Ramazan bayramında namazdan əvvəl şirin şeylər yemək, güsl etmək, misvaqdan istifadə etmək, ən yaxşı paltarlar geyinmək müstəhəbdir.

Bayram namazları iki rükətdir. Camaatla qılınır, Ramazan və Qurban bayramı namazlarının qılınışı eynidir.

BAYRAM NAMAZI - (2 Rükət)

Niyət:

“Allah rizası üçün niyyət etdim, Bayram namazını qılmağa”

BAYRAM NAMAZININ QILINMASI

1-Cİ RÜKƏT

Niyət
İmamla
birlikdə
təkbir
(İftitah təkbir)

Sübhanəke

Təkbir (İmamla) Sonra
əllər yana salınır.
Təkbir (İmamla)
Sonra əllər yana
salınır.
Təkbir (İmamla)
Sonra əllər, bağlanır

İmamın Fatihe
və bir surə
oxuması.
İmam Fatihəni
oxuduqdan
sonra
amin deyirik.

Rükü
İmamla birlikdə

Səcdə
İmamla bərabər

2-Cİ RÜKƏT

İmamın Fatihə və bir surə oxuması. İmam Fatihəni oxuduqdan sonra amin deyirik.

Təkbir (İmamla) Sonra əllər yana salınır. Təkbir (İmamla) Sonra əllər yana salınır. Təkbir (İmamla) Sonra əllər yana salınır.

Rükü (imamla)
Səcdə (imamla)

SON OTURUŞ

Ət-Tahiyyatu
Allahümmə salli
Allahümmə barik
Rabbəna atina

İmamla bərabər Salam

TƏRAVİH NAMAZI (2 Rükət)

Tərvih Namazı

Ramazan ayının sünnəti olan namazdır.
Oruc tutmayanlar da bu namazı qılırlar.

Tərvih Namazı

Yatsı namazı ilə vitr namazı arasında qılır.

Tərvih Namazı

Camaatla qılınırsa, Vitr namazı da camaatla qılır.

Tərvih Namazı

İki və dörd rükətdə bir salam verməklə qılır.
İki rükətdə bir salam verməklə qılınırsa,
hər iki rükət sübh namazının sünnəti kimi qılır.
Dörd rükətdə bir salam verməklə qılınırsa, bu dörd rükət,
əsr namazının dörd rükət sünnəti kimi qılır.

CƏNAZƏ NAMAZI

Cənazə namazı ölən bir kimsə üçün bir duadır.

Cənazə namazını qılmaq fərzi-kifayətdir.

Müsəlmanlardan bir qrup cənazə namazını qılarsa ,
digərləri də qılmış kimi o borcdan azad olur.

Cənazə namazı ayaqda qılınır və dörd təkbirlidir.

Cənazə namazı belə qılınır:

İmam cənazənin orta hissəsində, camaat da arxasında durur.

Cənazə qadın isə sinə bərabərində durulur.

Cənazənin qadın və kişi olduğuna diqqət edərək
namaza niyyət edilir. İmamla birlikdə Təkbir alaraq
namaza başlanılır. Əllər digər namazlarda olduğu kimi
göbək altına qoyulur. Eşidilməyəcək şəkildə

"Sübhanəkəni" "Və cəllə sənaükə"

cümləsini əlavə edərək oxunur.

Sonra İmamla birlikdə təkbir deyilir,

"Allahümmə salli və barik" duaları oxunur.

Sonra imamla birlikdə yenə əllər qaldırılmadan

bir təkbir daha alınır, cənazə namazının

*"Allahümməğfir li-hayyina və meyyitina və şahidina
və ğaibina və kəbirina və sağırina və zəkərina və ünsana.*

*Allahümmə mən ahyyətəhu minna fəahyihī aləl-islami
və mən təvəffeytəhu minnə fətəvəffəhu aləl-iman və xussa
həzəl-meyyitə birravhı vərrahati vərrahməti
vəl mağfirati vərridvan"* duası oxunur.

Başqa dua da oxumaq olar.

Bu duadan sonra imamla birlikdə təkbir alınır, əvvəl sağa,
sonra sola salam verərək namaz tamamlanır.

Cənazə namazı digər namazların əksinə rükü və səcdəsiz,
Qurani-Kərimdən ayələr yerinə, dualarla qılınan bir namazdır.

QƏZA NAMAZI

Beş vaxt namazi
vaxtında qılmamağa **qəza** deyilir.
Vaxtında qılınmayan beş vaxtın fərz namazları ilə
vitr namazları qəza edilir. Sünnətlər qəza edilməz.
Yalnız keçmiş sübh namazının sünnəti
o gün günortaya qədər sünnəti ilə birgə qəza edilir.

SƏFƏR VƏ İQAMƏT NƏ DEMƏKDİR?

3 günlük bir məsafəni getmək niyyətilə yola çıxmaqdır.
Belə bir niyyətlə yola çıxan kimsəyə **müsafir** deyilir.
Ona **səfəri** adı da verilir.
Səfər kəliməsinin müqabili **iqamət**dir.
Anadan olduğu yerdə və ya sonradan vətən edildiyi
bir ərazidə oturmaq mənasına gəlir.
Belə bir kimsəyə də **muqim** deyilir.
3 günlük və ya 18 saatlıq uzaqlıqda yerləşən
bir yerə, 15 gündən az qalmaq düşüncəsi ilə
gedən şəxsə **müsafir** deyilir.
Müsafir 4 rükətli fərz namazları 2 rükət qılır.
Vaxt çatmayanda sünnət namazlarını
qılmaya bilər.

SƏHV SƏCDƏSİ

SƏHV (UNUTMA) SƏCDƏSİ

Namazda fərz olan bir rükün gecikdirilərsə;
vaciblərindən biri tərək və ya
təxirə salınarsa o vaxt səhv səcdəsi edilir.

Hər hansı bir namazda Fatihəni oxumağı unutmaq, surəni
Fatihədən əvvəl oxumaq,
birinci və son oturuşlarda Ət-Tahiyyatü unutmaq kimi.
Səhv səcdəsi belə edilir.

Namazın sonundakı oturuşda ancaq
"Ət-Tahiyyatü" oxunduqdan sonra sağımıza,
solumuza salam verib sonra **"Allahu Əkbər"**
deyib, səcdəyə gedirik. Namazın hər rükətində etdiyimiz
səcdələr kimi arxa-arxaya iki səcdə
edib otururuq, **"Ət-Tahiyyatü"**,
"Allahümmə salli-barik" və **"Rabbəna"** dualarını oxuyaraq
sağa və sola salam veririk.

NAMAZI POZAN SƏBƏBLƏR

1. Namazda danışmaq
2. Namazda bir şey yemək və ya içmək
3. Namazda özü eşidəcəyi tonda gülmək
4. Qiblədən üzünü çevirmək
5. Namazdaykən başqa bir iş etmək
6. Namazda olarkən birinə salam vermək, salam almaq
7. Namazda olarkən "Ah... off... oh" demək
8. Öskürməyi yox ikən öskürməyə çalışmaq .
9. Bir şeyi üfürmək
10. Birinə cavab niyyətilə ayə oxumaq
11. Təyəmmümlü ikən namazda suyu görmək
12. Sübh namazı qılarkən günəşin doğması
13. Məsh müddətinin namazda ikən bitməsi

14. Ayənin mənasını pozacaq şəkildə səhv oxumaq
15. Kişi ilə qadının yan-yana durub namaz qılması
16. Namazda ayə və sürəni üzündən oxumaq
17. Namazda ayıb yerin açıq qalması
18. İmama uyan kimsənin namazın rüknlərini və ya rüknlərdən birini imamdan əvvəl etməsi

NAMAZIN VACİBLƏRİ

1. Namaza Allahu Əkbər təkbiri ilə başlamaq
2. Namazda Fatihəni tam oxumaq
3. Vitr namazı ilə nafilə namazlarının hər rükətində, fərz namazların ilk iki rükətində bir surə oxumaq
4. Fatihəni surədən əvvəl oxumaq
5. Səcdədə burnu alın ilə bərabər yerə qoymaq
6. İki səcdəni bir-birinin ardınca etmək
7. Üç və ya dörd rükətli namazlarda ikinci rükətdən sonra oturmaq
8. İkinci rükətdən sonra və ya salam verəcəyi zaman "Ət-Tahiyyatü"nü oxuyur-oxumaz üçüncü rükətə qalxmaq
9. Üç və dörd rükətli fərz namazlar ilə Vitr namazında və Zöhr namazının ilk sünnətində ikinci rükətdən sonra "Ət-Tahiyyatü" bitirdikdən sonra üçüncü rükətə qalxmaq
10. Camaatla qılındığı zaman sübh, axşam, yatsı namazlarının birinci və ikinci rükətlərində, Cümə və Bayram namazında imamın Fatihə və surəni açıqdan oxumaq.
11. Təravih namazında və Təravihdən sonra qılınan Vitr namazında yenə imamın Fatihə və surəni açıqdan oxuması.
12. Zöhr və əsr namazlarında imamın Fatihə və surələri içindən oxuması.
13. İmama uyan kimsənin heçbir şey oxumayaraq susması.
14. Vitr namazında "Qunut duaları" nı oxumaq
15. Bayram namazında əlavə bayram təkbirlərini almaq
16. Namazın sonunda salam vermək
17. Namazda səhv edilərsə, **səhv səcdəsi** etmək
18. Namazda səcdə ayəsi keçərsə, səcdə etmək.
Bu səcdəyə **tilavət səcdəsi** deyilir.

NAMAZIN SONUNDAKİ ZİKR VƏ DUALAR

Namazı tək və ya camaatla bir yerdə qıldığımız vaxt
salam verəndən sonra bu duanı oxuyuruq:

Allahümmə əntə's-sələmu ve minkəssəlam.

Təbarəktə ya zə'l-cələli və'l-ikram.

{Allahım! Sən salamsan (yəni barış, rəhmət və əmniyyət qaynağısan).

Salam (barış, rəhmət və əmniyyət) ancaq səndəndir. Ey cəlal və kərəm sahibi! Sən bütün
nöqsan sifətlərdən uzaqsan!}

Bundan sonra Peyğəmbərimizə səlat və salam oxuyuruq.

Daha sonra bu duanı oxuyuruq:

Sübhanəlləhi və'l-hamdulillahi və lə iləhə illallahu va'llahu əkbər.

Vəla havlə vəla guvvətə illa billahi'l-aliyyi'l-azim.

(Allahı bütün nöqsan sifətlərdən uzaq tuturam.

Bütün gözəl öyğülər Ona aiddir. Allahdan başqa ilah yoxdur, ən böyük Allahdır.

Uca və böyük olan Allahdan başqasında güc və quvvət yoxdur.)

Sonra *ayətü'l-kürsi* oxunur.

Sonra: *Zül-cələli sübhanəllah* deyərək, 33 dəfə ***Sübhanəllah***

(Allahı bütün nöqsan sifətlərdən uzaq tuturam),

Sonra: *Zül-kəmalı əlhamdulillah* deyərək, 33 dəfə ***el-Hamdulillah***

(Kəmal sahibi olan Allaha həmd edirəm Bütün gözəl öyğülər Allaha aiddir),

Sonra: *Zü'-Qudrəti Allahu əkbər* deyərək, 33 dəfə ***Allahu əkbər*** deyilir.

(qüdrət sahibi olan Allah ən böyükdür).

Sonra bu duanı oxuyuruq:

La ilahə illallahu vahdəh la şərikə ləh.

Ləhul-mulku ve ləhu'l-hamdu vəhuvə alə kulli şey'in qadir

(Allahdan başqa ilah yoxdur, O, təkdir,

Onun ortağı yoxdur. Mülk və bütün gözəl öyğülər onundur. O, hər şeyə qadirdir.)

Bundan sonra əllərimizi sinəsinə qaldırıb,

səmaya doğru açar və bildiyimiz duaları oxuyuruq.

Peyğəmbərimizin namazların sonunda tez-tez oxuduğu

və bizim də oxumağımızı tövsiyə etdiyi dualardan biri də belədir:

"Allahım, günahlarımızı ört və bizi qoru!

Bizdən razı ol! İbadət və qulluqlarımızı qəbul et! Cənnət və camalınla

şərəfləndir. Cəhənnəmdən qurtar! Dünya və axirətə aid bütün

işlərimizi düzəlt! Səni xatırlamaq, Sənə şükr etmək və yaxşı ibadət

etmək üçün bizə yardım et, Allahım!"

NAMAZ DUALARI

SÜBHANƏKƏ DUASI

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ۞ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ ۞ وَتَعَالَى
جَدُّكَ ۞ وَجَلَّ شَأْنُكَ ۞ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ ۞

Süphanəkəl-lahummə və bihəmdik. Və təbərəkəsmük. Və təala cəddük.(Vəcəllə sənaük) Və lə iləhə ğayrük.

Mənası: Allahım! Sən bütün nöqsan sifətlərdən uzaqsan, səni daima belə təqdis edər və şəninə təriflər deyərəm. Sənin adın mübərəkdir. Əzəmət və cəlalın yüksəkdir (Sənin şəninə təriflər demək ucadır). Və səndən başqa heç bir ilah yoxdur.

ƏTTƏHIYYATU DUASI

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ ۞ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۞ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ
۞ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۞ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ۞

Əttəhiyyatu lillahi vəs-salavətü vət-tayyibat. Əssəlamu aleykə eyyuhən-nəbiyyü və rahmətullahi və bərəkətu, əssəlamu aleyna və ələ ibadil-lahis-salihin. Əşhədu ənlə iləhə illəllah və Əşhədu ənnə Muhammədən abduhu və rasuluh.

Mənası: Dil, bədən və mal ilə olan ibadətlərin hamısı yalnız Allahdır. Ey mərtəbəsi uca olan Peyğəmbər! Allahın salanı, rəhməti və bərəkətləri sənə olsun! Salam və rəhmət bizim üzərimizə və Allahın yaxşı qullarına olsun. Şahidlik edirəm ki, Allahdan başqa ilah yoxdur. Yenə şahidlik edirəm ki, Məhəmməd Allahın qulu və elçisidir.

ALLAHÜMMƏ SALLİ DUASI

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ • كَمَا
صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ • إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Allahümmə salli alə seyyidina Muhammədin və alə ali seyyidina Muhamməd. Kəma salleytə alə İbrahimə və alə ali İbrahim. İnnəkə hamidüm məcid.

Mənası: Allahım! İbrahim Aleyhissələmə və yaxınlarına rəhmət etdiyini kimi Muhamməd Aleyhissələmə, Onun övlad və yaxınlarına da rəhmət et. Həqiqətən ən çox öyülən və şanı uca olan yalnız sənə.

ALLAHÜMMƏ BARİK DUASI

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ • كَمَا
بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ • إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Allahümmə barik alə seyyidina Muhammədin və alə ali seyyidina Muhamməd. Kəma bəraktə alə İbrahimə və alə ali İbrahim. İnnəkə hamidum məcid.

Mənası: Allahım! İbrahim Aleyhissələməni və yaxınlarını mübarək qıldığını kimi Muhamməd Aleyhissələməni və yaxınlarını da mübarək qıl. Şübhə yox ki, şanı uca və öyülməyə layiq olan yalnız sənə.

RABBƏNA DUASI

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ ﴿١﴾ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ﴿٢﴾
رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٣﴾

Rabbəna atina fid-dünya hasənətən və fil axirəti hasənətən və qına azabənnar. Birahtmətikə ya ərhəmərahimin. Rabbənağfirli və livalideyyə və lil-mu'mininə yəumə yəqumül-hisab.

Mənası: Ey Rəbbimiz, bizə dünyada yaxşılıq və gözəllik; axirətdə də yaxşılıq və gözəllik ver. Ey mərhəmətilərin ən mərhəmətlisi Allahım! Rəhmətinlə bizi cəhənnəm əzabından qoru. Ey Rəbbimiz, məni, anamı, atamı və bütün möminləri, hamının hesaba çəkildiyi gün bağışla, əfv eylə...

QUNUT DUASI (1)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنَسْتَهْدِيكَ • وَنُؤْمِنُ
بِكَ وَنُتُوبُ إِلَيْكَ • وَنَسْتَوْكِلُكَ عَلَيْكَ • وَنُؤْمِنُ بِعَلَمِكَ الْخَيْرِ
كُلِّهِ نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ • وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَجْرُوكَ •

Allahümmə inna nəstainükə və nəstağfirükə və nəstəhdikə və nüminü bikə və nətübü ileykə və nətəvəkkəlū aleykə və nüsnī aleykəl-xayra, külləhu nəşkürükə vələ nəkfürük. Və nəxləu və nətrükü mən yəfcürük.

Mənası: Allahım! Biz səndən kömək istəyirik, günahlarımızı bağışlamanı, bizi doğru yola yönəltməni diləyirik. Allahım! Sənə iman edərək,

tövbə edib sənə dönərik, işlərimizdə sənə arxalanıb sənə güvənirik. Səni öyərik, bütün xeyirlərin səndən olduğunu söyləyirik. Verdiyən bu qədər nemətlərə görə sənə şükr edərik və nankorluq etmərik. Sənə qarşı nankorluq edənlərdən ayrılıb, onlarla əlaqəmizi kəsərik.

QUNUT DUASI (2)

اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَعْبُدُكَ وَكَانَ نُسُكًا وَمِنْ أَعْيُنِنَا وَنَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَعِيبُكَ
نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ ۝ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِينَ لَمُلْحِقٌ ۝

Allahümmə iyyakə-na'büdü və ləkə nusallı və nəscüdü və ileykə nə's'a və nahfidü nərcu rahmətəke və naxşa azabəke. İnnə azabəke bil-küffari mülhiq.

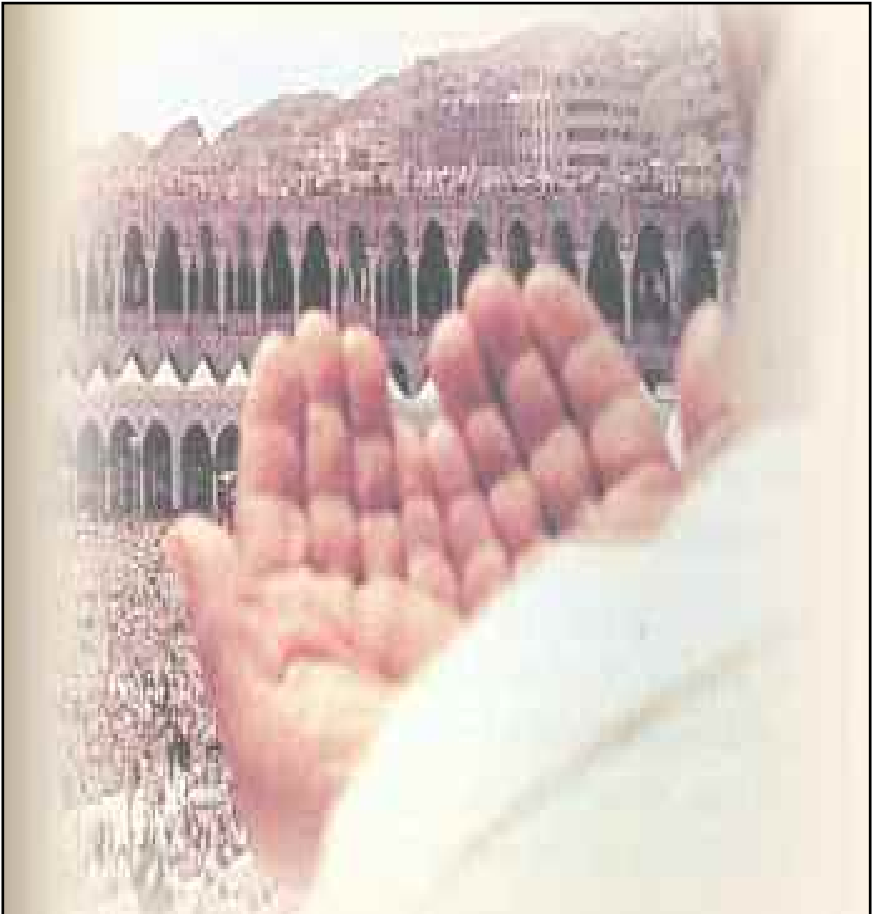
Mənası: Allahım! Yalnız sənə ibadət və qulluq edərik. Yalnız sənin üçün namaz qılarıq, ancaq sənə səcdə edər, yalnız sənə qaçarıq. Sənə sevgi ilə ibadət edər, sənin rəhmətini diləyib, əzabından qorxarıq. Çünki, sənin əzabın kafirləri tutar.

CƏNAZƏ NAMAZI DUASI

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَمَيِّتِنَا وَسَاهِدِنَا وَكَبِيرِنَا وَصَغِيرِنَا
وَذَكِّرْنَا وَأُنْشَانَا ۝ اللَّهُمَّ مِنْ خَيْرِ مَنَّا مَا نَحِبُهُ وَعَلَى الْإِسْلَامِ
وَمَنْ تَوَقَّيْتَهُ مِنْ نَارِ قَوْفَةِ عَلَى الْإِيمَانِ ۝ وَحُضْرَ هَذَا الْمَيِّتِ
بِالرُّوحِ وَالرَّاحَةِ وَالرَّحْمَةِ وَالْمَغْفِرَةِ وَالرِّضْوَانِ ۝

Allahümməğfir li-hayyina və meyyitina və şahidina və ǧai-bina və kəbirina və sağırına və zəkərina və ünsana. Alla-hümmə mən ahyeytəhu minna fəahyihı aləl-islamə və mən təvəffeytəhu minna fətəvəffəhu aləl-iman və xussa həzəl-meyyitə birravhı vərrahati vərrahməti vəlmaǧfirati vərridvan.

Mənası: Allahım, dirimizi, ölümüzü, burada olanı, olmayanı, böyüyümüzü, cavanımızı, kişimizi, qadınımızı bağışla. Allahım, içimizdən yaşatdıqlarını islama üzərə yaşat. Öldürdüklerini də iman üzərə öldür. Bu ölünü, cənnət qoxusu və rahatlığı ilə, rəhmət, məğfirət və özündən razı olmaqla mumtaz qıl.

TILAVƏT SƏCDƏSİ NƏDİR?

Qurani-Kərimdə bəzi səcdə ayələri vardır ki, bunlardan birini oxuyan və ya dinləyən kimsəyə səcdə etmək vacib olur. Qurani-Kərimdə səcdə ayələri 14 yerdədir:

1. Əraf surəsi	206	8. Nəml surəsi	5
2. Rəd surəsi	15	9. Səcdə surəsi	15
3. Nəhl surəsi	49	10. Sad surəsi	24
4. İsrə surəsi	107	11. Fussilət surəsi	37
5. Məryəm surəsi	58	12. Nəcm surəsi	62
6. Həcc surəsi	18	13. İnşiqaq surəsi	21
7. Fırqan surəsi	60	14. Ələq surəsi	19

Edilişi necədir?

Tilavət səcdəsi niyyətiylə Allahu Əkbər deyilərək səcdə edilir. Səcdədə üç dəfə “**Sübhanə rabbiyə-l-ə’la**” və ya bir dəfə “**Sübhanə Rəbbəna in Kanə va'du rabbina və məfula**” deyilir. Sonra Allahu Əkbər deyilərək baş səcdədən qaldırılır.

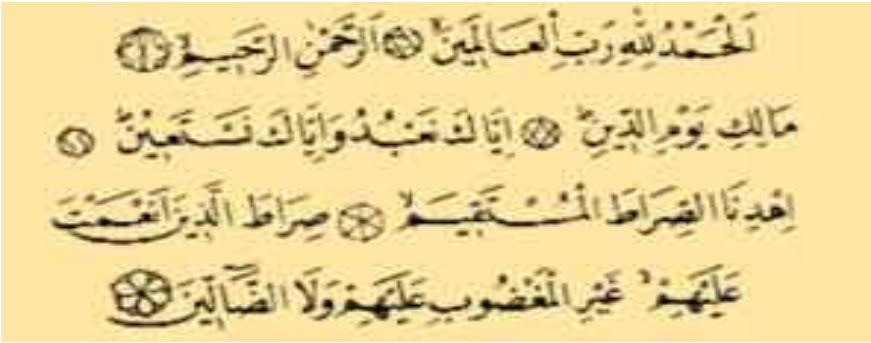
Tilavət səcdəsinin bir şərti vardır. O da Allah Təalaya hörmət etmək üçün alnı yerə qoymaqdır.

Tilavət səcdəsi etmək, səcdədən qalxarkən ayağa qədər qalxmaq və ayağa qalxarkən

“**Gufranəkə rəbbəna və ileykəlməsır**” deyilməsi müstəhəbdir. Səcdə edərkən və səcdədən qalxarkən alınan təkbirlər də müstəhəbdir. Vacib olan sadəcə alnı yerə qoyub səcdə etməkdir.

NAMAZ SURƏLƏRİ

FATIHA SURƏSİ

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Əlhəmdü lilləhi Rəbbil-ələmin. Ər-rahmənil-rahim. Maliki yəvmid-din. İyyakə nə'budu və iyyakə nəstə'in. İhdinəs-siratəl-mustəqim. Siratəl-ləzinə ən-əmtə aleyhim ğeyril-məğ-zubi aleyhim və ləz-zallin.

Mənası: Mərhəmtli, rəhmli Allahın adı ilə! Həmd (şükr və tərif) olsun Allaha (və ya: Həmd məxsusdur Allaha)-ələmlərin Rəbbinə, (Bu dünyada hamıya) mərhəmtli, (axirətdə isə ancaq möminlərə) rəhmli olana, Haqq-hesab (qiyamət) gününün sahibinə! Biz yalnız Sənə ibadət edirik və yalnız Səndən kömək diləyirik! Bizi doğru (düz) yola yönəlt. Nəmət verdiyin kəslərin yoluna! Qəzəbə düçar olmuşların və (haqdan) azmışların (yoluna) yox!

FİL SURƏSİ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِي تَضَلُّيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ
بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُوفٍ ﴿٥﴾

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

***Ələm-tərə keyfə fəələ rabbukə bi əşhabil-fil. Ələm yəc'al
kəydəhum fi tadril. Və ərsələ aleyhim tayran əbabil. Tərmihim
bihicəratin min siccil. Fəcəələhum kə asfin məkul***

Mənası: (Ya Peyğəmbər) Məgər Rəbbinin fil sahiblərinə (Kəbəni dağıtmaq üçün fillərlə Məkkənin üstünə gələn həbəş ordusuna) nələr etdiyini görmədinmi?! Məgər (Rəbbin) onların hiyləsini boşa çıxartmadımı?! Onların üstünə qatar-qatar quşlar (əbabil quşları) göndərdi. (o quşlar) onlara bişmiş gildən düzəldilmiş (möhkəm xırda) daşlar atırdı. (Rəbbin) onları (Həşərat tərəfindən) yeyilmiş əkin yarpağına (saman çöpünə) döndərdi!

QUREYŞ SURƏSİ

لَا يَلَافُ قُرَيْشٌ ﴿١﴾ إِلَّا فِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

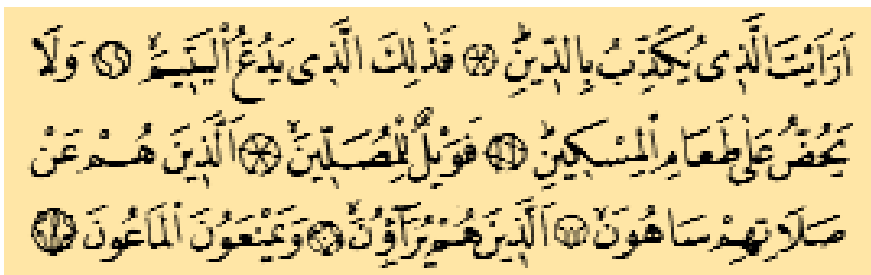
BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

***Li-iləfi qurəyşin. İləfihim rihlətəş-şitai vəssayf. Fəl-yə'bu-
du rabbə hazəl-beytəlləzi ət-aməhum-min cuin və amənə-
hum min xauf.***

Mənası: (Ya Peyğəmbər! Qureyşlilərə de ki) Qureyşin ülfəti (dostluğu və ya Allahın onlar üçün səfəri asanlaşdırması) xatirinə. Onlara qış

və yay səfərinin müyəssər edilməsi (qışda Yəməndə, yayda Şamda istirahət və ticarət edə bilmələri) xatirinə. Bu evin Rəbbinə (Kəbənin sahibi Allaha) ibadət etsinlər! O Allah ki, onları aclıqdan qurtarıb yemək verdi və onlara qorxudan (fil sahiblərinin təhlükəsindən) sonra əmin-amanlıq bəxş etdi.

MAUN SURƏSİ

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Əraeytəlləzi yukəzzibu biddin. Fəzalikəlləzi yədu'ul-yətim. Və lə yəhuddu alə təamil-miskin. Fə veylun-lil-musəlin. Əlləzinə hum an salətihim səhun. Əlləzinə hum yuraun. Və yəmnə-unəl-maun.

Mənası: (Ya Peyğəmbər!) Dini (haqq-hesab günü)yalan hesab edəni (əbu Cəhli) gördünmü? O, elə adamdır ki, yetimi itələyib qovar(haqqını verməz); Və (xalqı) yoxsulu yedirtməyə rəğbətəndirməz (nə özü fəqiri yedirdər, nə də özgəsini qoyar) Vay halına o namaz qılanların ki, onlar öz namazlarından qafildirlər (səhlənkarlıqları üzündən namazlarını vaxtında qılmazlar); Onlar namazlarında riyakarılıq edər, (Və xalqa) zəkat verməyi qadağan edərlər (yaxud xəsislik göstərib bir iş üçün qonum-qonşuya lazım olan qab-qacağı verməkdən imtina edərlər).

KÖVSƏR SURƏSİ

أَنَا أَعْطَيْتُكَ الْكَوْثُرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَحْسِنُ ۝ إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْآبَتْرُ ۝

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

İnna ə'təynakəl-kəusər. Fəsalli li-rabbikə vənhər. İnnə şaniəkə huvəl-əbtər.

Mənası: (Ya Peyğəmbər!) Həqiqətən, Biz sənə Kövsər (Cənnətdəki Kövsər çayını və ya bol nemət, yaxud Quran, peyğəmbərlik) bəxş etdik! Ona görə də (bu nemətlərə şükr edərək) Rəbbin üçün namaz qıl və qurban kəs! (Ya Peyğəmbər! Oğlun Qasim, yaxud İbrahim vəfat etdiyi zaman sənə sonsuz, arxası kəsik, nəslə kəsilməmiş deyən) sənənin düşmənin (As ibn Vailin) özü sonsuzdur! (sənənin nəslin qiyamətə qədər törəyib artacaq, adın çəkildikdə sənə həmişə salavat deyiləcəkdir!)

KAFİRUN SURƏSİ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝
وَلَا أَنَا عَابِدٌ لِمَا كُفِّرُكُمْ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Qul ya eyyuhəl-kafirun. La ə'budu ma tə'budun. Və la əntum abidunə ma ə'bud. Və lə ənə abidun-ma əbədtum. Və lə əntum abidunə ma ə'bud. Ləkum dinukum və liyə din.

Mənası: (Ya Peyğəmbər! Sən bir il bizim bütələrimizə ibadət et, bir il də biz sənənin Rəbbinə ibadət edək-deyən müşriklərə)de: "Ey kafirlər! Mən sizin ibadət etdiklərinizə (bütələrə) ibadət etmərəm. Siz də mənə ibadət etdiyimə (Allaha) ibadət etməzsiniz! Mən sizin ibadət etdiklərinizə ibadət edən deyiləm! Siz də mənə ibadət etdiyimə ibadət edən deyilsiniz! Sizin öz dininiz var, mənə də öz dinim (Elə isə sizin dininiz sizə, mənə də mənə)

NƏSR SURƏSİ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۖ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ
اللَّهِ أَفْوَاجًا ۗ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

*İzə cə-ə nasrullahi vəl-fəth. Və rəeytən-nasə yədxulunə fi
dinilləhi əfvaca. Fəsəbbih bihəmdi rabbikə vəstəğfirhu. İn-
nəhu kənə təvvaba.*

Mənası: (Ya Peyğəmbər!) Allahın köməyi və zəfər (Məkkənin fəthi) gəldiyi zaman; İnsanların dəstə-dəstə Allahın dininə (islama) daxil olduqlarını gördüyün zaman. Rəbbini həmd-səna ilə təqdis et (Onu bütün nöqsan sifətlərdən uzaq tutub pak bil, "Sübhanəkə Allahüm-mə vəbihəmdikə" kəlməsini də) və Ondan bağışlanmağın dilə. Həqiqətən, O, tövbələri qəbul edendir!

ƏBU-LƏHƏB SURƏSİ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۖ سَيَصْلَىٰ نَارًا
ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۖ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

*Təbbət yədə Əbi Ləhəbiv-və təbbə. Ma ağna anhö məlühu
vəma kəsəb. Səyəsla nəran zətə ləhəb. Vəmraətühu ham-
malətəl hatab. Fi cidiha hablüm mim-məsəd.*

Mənası: Əbu Ləhəbin əlləri qurusun, qurudu da! (Və ya: Əbu Ləhəbin əlləri qurusun, o ölsün!) (Qiyamət günü) ona nə mal-dövləti fayda verəcək, nə də qazandığı (və ya oğul-uşağı) .O, alovlu atəşə girəcəkdir. Onun odun daşıyan (Peyğəbərle düşməniçilik edən, adamlar arasında söz gəzdiren) arvadı da həmçinin! Onun (arvadının) boğazında xurma lifindən hörülmüş ip (və ya: yetmiş arşın uzunluğunda zəncir) olacaqdır!

İXLAS SURƏSİ

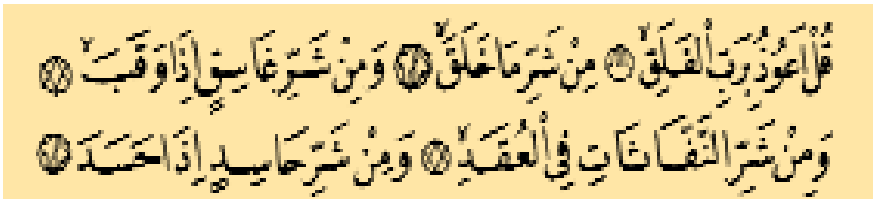

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Qul-huvəllahu əhəd. Allahus Saməd. Ləm yəlid və ləm yuləd. Və ləm yəkun-ləhu kufuvən əhəd.

Mənası: (Ya Peyğəbər! Allahın zati və sifətləri haqqında səndən soruşan müşriklərə) de: (Mənim Rəbbim olan) O Allah birdir (heç bir şərki yoxdur); Allah (heç kəsə, heç nəyə) möhtac deyildir! (Hamı Ona möhtacdır; O əzəlidir, əbədidir!) O, nə doğmuş, nə də doğulmuşdur! (Allah Özünə heç bir övlad götürməmişdir!) Onun heç bir tayı-bərabəri (bənzəri) də yoxdur!"

FƏLƏQ SURƏSİ

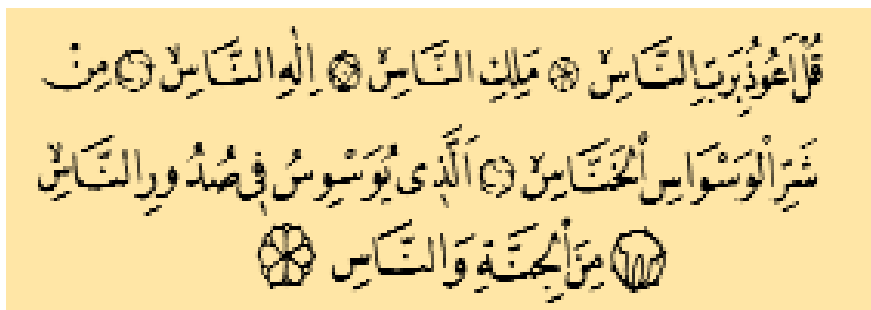

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Qul əuzu bi-rabbilfələq. Min şərrı ma xələq. Və min şərrı ğasiqin iza vəqəb. Və min şərrin nəffasəti fil-uqad. Və min şərrı hasidin izə həsəd.

Mənası: (Ya Peyğəmbər!) De: "Pənah aparırım sübhün Rəbbinə! Yaradıqlarının (insanların, cinlərin, vəhşi heyvanların) şəridən; Zülmətə bürünməkdə olan gecənin (və ya batan ayın, ziyası sönən ulduzların) şəridən; (Ovsun oxuyub) düyünlərə üfürən (yaxud: cadu edib iplərə düyün vuran)qadınların şəridən; və bir də paxıllığı tutanda paxılın şəridən!"

NAS SURƏSİ

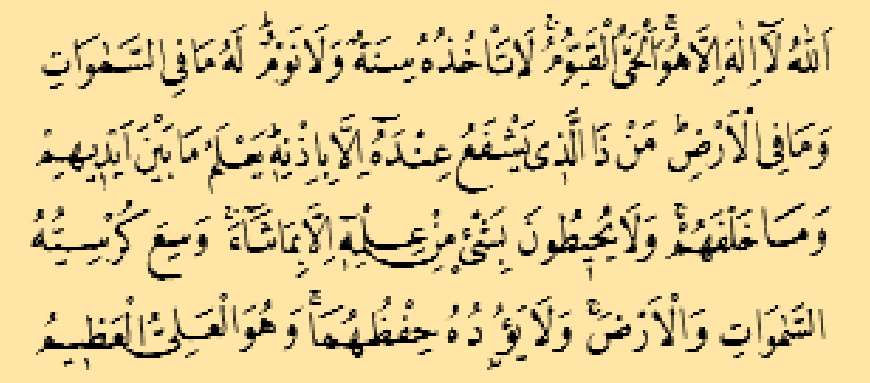

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Qul əuzu birrabbin-nas. Məlikin-nas. İlahin-nas. Min şərril-vəsvasil-xənnəs. Əlləzi yuvəsvisu fi sudurin-nas. Minəl cinnəti vən-nas.

Mənası: (Ya Peyğəmbər!) De: "Pənah aparırım insanların Rəbbinə! İnsanların ixtiyar sahibinə; İnsanların tanrısına; Vəsvəsə verən, (Alahın adı çəkiləndə isə qorxusundan) qaçıb gizlənən Şeytanın şəridən. O Şeytan ki, insanların üreklərinə vəsvəsə salır. (O Şeytan ki) cinlərdən də olur,insanlardan da! (Və ya (O şeytan) istər cinlərdən olsun, istər insanlardan!

AYƏTÜL-KÜRSİ

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

Allahü lə iləhə illə Hüvəl-Həyyül-qayyum, lə tə'xuzuhu si-nətun və lə nəvmun, ləhu ma fis-səməvati və ma fil-ərzi, mən zəlləzi yəşfəu indəhu illə bi iznihi, ya'ləmu mə bəynə əydihim və mə xəlfəhum, vəla yuhitunə bi şeyin min ilmihi illə bimə şə'ə vəsiə kursiyyu hus-səməvati vəl-ərzə, və lə yəuduhu hiفزuhuma və huvəl aliyyul azim.

Mənası: Allahdan başqa tanrı yoxdur. O, diridir, əbədidir, Allahın gözü yaratdıqlarının üstündədir. Onu nə mürgü tutar, nədə yuxu. Göylərdə və yerlərdə nə varsa, onundur. Onun izni olmadan yanına iltimas üçün kim gələ bilər? Onların (Allahın) elmindən yalnız özü istədiyi qədər qavraya bilərlər. Onun "Kürsü" sū göyləri və yerləri əhatə etmişdir. Bunları hiفز etmək (qorumaq) Allah-Təala üçün çətin (ağır bir iş) deyil. Və o (Allah) uca və əzəmətlidir.

AMƏNƏR-RƏSULU

أَمَرَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ
 وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفِرُّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
 مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ
 ﴿١٠٠﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
 مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ شَاءَ رَبَّنَا أَوْ خَطَايَا
 رَبَّنَا وَلَا نَحْمِلْ عَلَيْكَ إِسْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا
 وَلَا تُحِزْنَا مَا لَنَا بِكَ لَئِيْبَةٌ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا
 أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

*Amənər-Rasulu bima unzilə ileyhi min Rabbihi vəlmumi-
 nin. Kullun amənə billahi və mələkətihi və kutubihi və
 rusulihı. La nufərriqu beynə əhədin min rusulihı və qalu
 səmi'na və ətə'na ğufranəkə Rabbəna və ileykəl-məsir. Lə
 yukəllifullahu nəfsən illa vüs'əha, ləhə mə kəsəbət, və
 aleyha məktəsəbət. Rabbənə la tuəxizna innəsina av-
 əta'na, Rabbənə və la təhmil aleyna isran kəma həməltəhu
 ələl-ləzinə min qəblina. Rabbənə və la tuhəmmilna mə lə
 taqətə ləna bih. Və'fu ənna vəğfirləna vərhəmna. əntə ma-
 uvlənə fənsurna ələl-qaumil-kafirin.*

Mənası: Peyğəmbər Rəbbi tərəfindən ona nazil edilənə (Qurana) inanmış və
 möminlər də iman gətirmişlər. (Onların) hamısı Allaha, Onun Mə-
 ləkələrinə, Kitablarına və (bütün) peyğəmbərlərinə iman gətirərək
 dedilər: “Biz Onun peyğəmbərləri arasında fərq qoymuruq, (Allahın
 hökmlərini) eşitdik (anladıq) və itaət etdik. Ey Rəbbimiz, bizi ba-

ğışla, (axırda) Sənin dərğahına (hüzuruna) qayıdacağırq! Allah hər kəsi yalnız qüvvəsi yetdiyi qədər yükləyər (bir işə mükəlləf edər). Hər kəsin qazandığı yaxşı əməl də, pis əməl də özünə aiddir. (Möminlər deyirlər;) Ey Rəbbimiz, (bəzi tapşırıqlarını) unutduqda və ya yanlışlıqda bizi cəzalandırma! Ey Rəbbimiz, bizdən əvvəlkiləri yüklədiyin kimi, bizi də ağır yükləmə! Ey Rəbbimiz, gücümüz çatmayan şeyə bizi mükəlləf etmə! Bizi əfv edib bağışla, bizə rəhm et! Sən bizim ixtiyar sahibimizsən (mövlamızsan). Kafirələrə qələbə çalmaqda bizə kömək et!”

HÜVƏLLAHÜLLƏZİ

BİSMİLLƏHİR RAHMƏNİR RAHİM

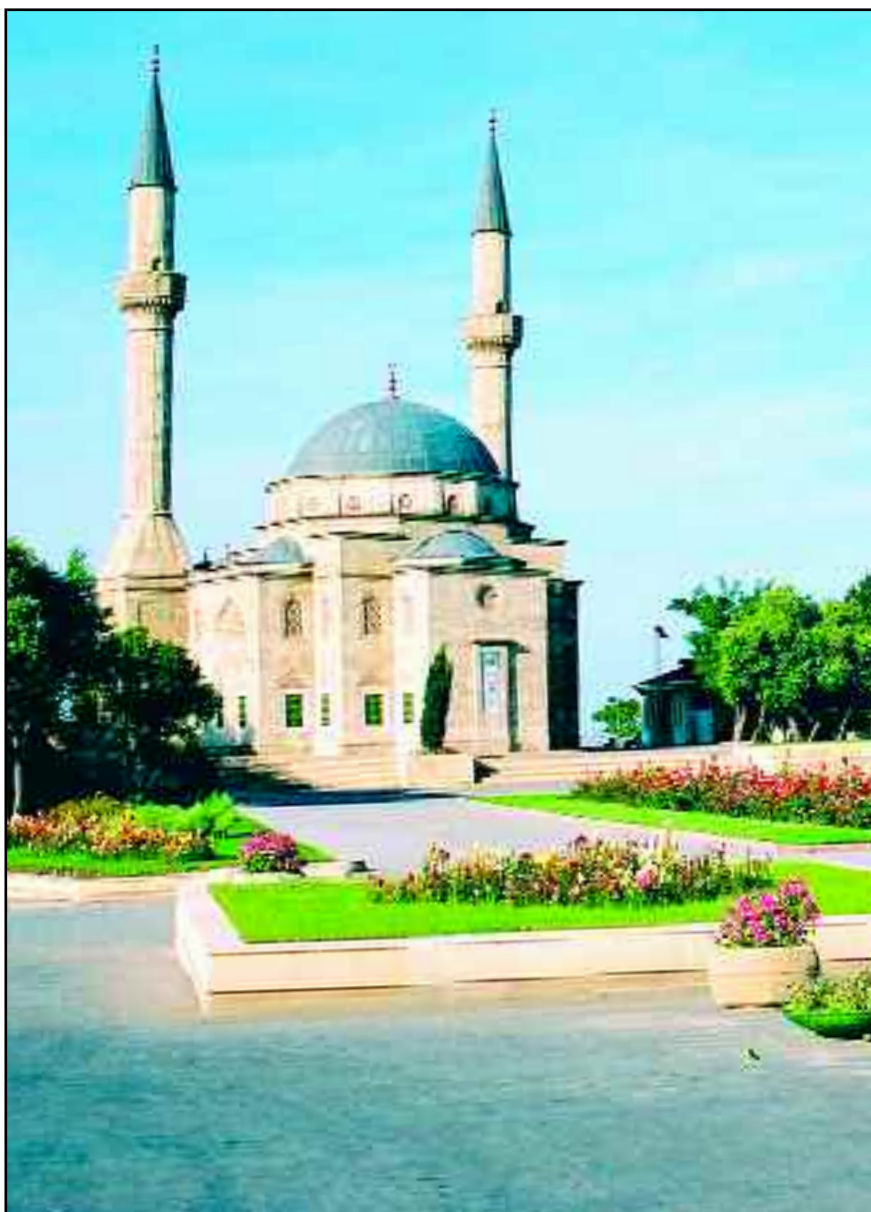
Hüvəllahülləzi lə iləhə illə hu, alimülğaybi vəşşəhadəh, hüvərrahmanürrahim. Hüvəllahülləzi lə iləhə illa hu, əlməlikülquddüsüssəlamül-mü'minül müheyminül-azizül cəbbərulmütəkəbbir, sübhanallahi amma yüşrikun. Hüvallahulxaliqul-bariul-musavviru, ləhül-əsmail-hüsna, yüsəbbihu ləhü mə fissəməvati vəl-ard. Və hüvəl azizül-hakim.

Mənası: O Özündən başqa heç bir tanrı olmayan, gizliyi də, aşkari da bilən Allahdır. O Rəhmlidir, Mərhəmətlidir! (Allah dünyada bütün

bəndələrinə rəhm edən Rəhman, axirətdə isə yalnız möminləri bağışlayan Rəhimdir!) O, Özündən başqa heç bir tanrı (məbud) olmayan, mülkün (bütün məxluqatın sahibi, müqəddəs (pak) olan, (bəndələrinə) salamatlıq, əmin-amanlıq bəxş edən, (hər şeydən) göz-qulaq olub (onu) qoruyan, yenilməz qüvvət sahibi, (hamını istədiyi hər hansı bir şeyə) məcbur etməyə qadir olan, (hər şeydən) böyük (hər şeyin fəvqündə) olan Allahdır. Allah (müşriklərin) Ona qoşduqlarından (şəriklərdən) ucadır. O, (hər şeyi) yaradan, yoxdan var edən, (hər şeyə) surət verən Allahdır. Ən gözəl adlar (Əsməi-Hüsna) ancaq Ona məxsusdur. Göylərdə və yerdə nə varsa (hamısı) Onu təqdis edib şəninə təriflər deyər. O, yenilməz qüvvət sahibi, hikmət sahibidir!

NAS SURƏSİ

ŞƏHİDLİK MƏSCİDİ - BAKI - 1996

İÇİNDƏKİLƏR

Ön söz	5
Namazın bizə faydaları	7
Dini hökümlər	10
Namaz	11
Namazın fərzləri?	11
Namazın şərtləri	12
Namazın rükünləri	13
İslamda təmizliyə verilən önəm	14
Təmizliyin hikməti nədir?	14
Təharət nədir?	15
Nəcəsət (kiçik təmizlik) nədir?	15
Hədəs (böyük təmizlik) nədir?.....	15
Dəstəmazın nədir?	16
Dəstəmaz almağın savabı	16
<i>Oxuma parçası</i> - Dəstəmaz almağı uşaqlardan öyrənən qoca	17
Dəstəmaz	19
Dəstəmaz	19
Dəstəmazın fərzləri	19
Dəstəmazın alınması	20
Dəstəmazı pozan şeylər	24
<i>Oxuma parçası</i> - Qüsl (boy dəstəmazı)	25
<i>Oxuma parçası</i> - Bir Amerikalı gözüylə Qüsl	27
Qüsl	29
Qüsl nədir?	29
Qüslün fərzləri	29
Qüsl belə alınır	30
Qüslsüz edilməyən ibadətlər	30
Qüslu olmayanın bunları etməsi məkrumdur	30
Qüslə əlaqəli digər mövzular	31

Qüsl nə deməkdir?	31
Təyəmmüm	33
Təyəmmüm nədir?	33
Təyəmmümün fərzləri	33
Təyəmmüm belə alınır	34
Təyəmmümü pozan şeylər bunlardır	35
Namaz qılınması	37
Sübh Namazı	37
Sübh Namazının fərzinin qılınması	45
Zöhr (Günorta) Namazı	46
Əsr Namazı	49
Şam (Axşam) Namazı	51
Xiftən (Gecə) Namazı	53
Vitr Namazı	54
Camaatla Namaz qılmaq	56
Cümə Namazı	57
Bayram Namazı	59
Təravih Namazı	61
Cənazə Namazı	62
Qəza Namazı	63
Səfər Namazı	63
Səhv Səcdəsi	64
Namazı pozan səbəblər	64
Namazın vacibləri	65
Namaz Duaları	67
Sübhənəkə Duası	67
Əttahiyyatü Duası	67
Allahummə Salli	68
Allahummə Barik	68
Rabbəna Duası	69
Qunut Duası (I)	69
Qunut Duası (II)	70
Cənazə Namazı Duası	70

Namazın sonunda oxunacaq zikr və dualar	66
Tilavət Səcdəsi nədir?	72
Namaz Surələri	73
Fatiha Surəsi	73
Fil Surəsi	73
Qureyş Surəsi	74
Maun Surəsi	75
Kövsər Surəsi	75
Kafirun Surəsi	76
Nəsr Surəsi	77
Əbu-Ləhəb Surəsi	77
İxlas Surəsi	78
Fələq Surəsi	78
Nas Surəsi	79
Ayətül-Kürsi	80
Amənər-Rasulu	80
Hüvəllahülləzi	82
İçindəkilər	85

QÜSL, DƏSTƏMAZ, NAMAZ

Bakı, «Qismət», 2006

(Azərbaycan dilində)

«Qismət» mətbəəsində
ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

H. Zərdabi Prospekti, 78

Tel: (+994 12) 497 57 61, 497 70 22, Faks: (+994 12) 497 70 23

